

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat

II. Kerületi Önkormányzat

gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló 2018. évi átfogó értékelése

*Összeállította: Intézményirányítási Osztály
Elfogadva: A Képviselő-testület 137/2019(V.30.)
határozatával*

Tartalom

BEVEZETŐ	4
1. DEMOGRÁFIAI ADATOK	6
2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK.....	6
2.1. A Gyvt. által szabályozott, jegyzői hatáskörben nyújtott ellátások:	7
2.2. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások	9
2.3. Statisztikai adatok a pénzbeli és természetbeni juttatásokról.....	13
3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK.....	19
3.1. Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás	19
3.2. Gyermekek napközbeni ellátása	45
3.3. Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása	54
3.4. Családok átmeneti otthonai.....	56
4. BFKH II. KERÜLETI HIVATALA NÉPEGÉSZSÉGÜGYI OSZTÁLY (TOVÁBBIAKBAN: OSZTÁLY) BESZÁMOLÓJA.....	58
5. ELLENŐRZÉSEK.....	62
6. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK.....	64
7. BÚNMEGELŐZÉS	65
7.1. Család- és Gyermekjóléti Központ.....	65
7.2. Rendőrségi beszámoló	66
7.3. Helpy-Net	68
8. KAPCSOLAT CIVIL SZERVEZETEKSEL.....	69
8.1. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés.....	69

8.2. Szociálpolitikai Keret	70
8.3. Gyermekért Díj.....	70
8.4. Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Kábítószer Egyeztető Fóruma (továbbiakban: KEF), mint a szervezetek együttműködésének jó példája	70
8.5. Szabadidős programok.....	72
ÖSSZEGZÉS	75
FORRÁSOK JEGYZÉKE:	76

Bevezető

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése kötelező jelleggel írja elő az önkormányzatok beszámolási kötelezettségét az alábbiak szerint:

„A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.”

A települési önkormányzat által készítendő gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés tartalmi követelményei a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete alapján:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0–18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciós elképzelések).

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drog-prevenció stb.).

1. Demográfiai adatok

Budapest II. kerület 2018. évi demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0–18 éves korosztály adataira

Lakosságszám/fő: 2015. évben: 88 058
2016. évben: 88 128
2017. évben: 87 982
2018. évben: 87 793

A különböző statisztikai adatbázisok számadataiban van ugyan minimális eltérés a kerület lakónépességére vonatkozóan, de az alábbi, a Magyar Államkincstár által 2017. évben közzétett táblázat, valamint a Visual regiszter 2018. évi adatai alapján a lakosság száma az elmúlt években szignifikánsan nem változott.

A 2018. évben összlakosság 87 793 fő, a férfi lakosság száma a 2018.évben 40 201 fő, míg a női lakosságé 47 592 fő.

Korcsoport (év)	0-2	3-5	6-13	14-18	18-54	55-59	60-69	70-79	80-X
Összesen (fő)	2445	2817	7735	3222	39264	4113	12057	10276	6053

Forrás: Magyar Államkincstár 2017.

Korcsoport (év)	0-2	3-5	6-13	14-18	18-54	55-59	60-69	70-79	80-X
Összesen (fő)	2394	2808	7936	3785	38835	3890	11458	10641	6046

Forrás: Visual regiszter 2018.

A kerületi lakosság korcsoportok szerinti vizsgálata alapján elmondható, hogy az arányokban jelentős elmozdulás nem történt.

2017-ben a 18 év alatti korosztály száma 16 219 fő, ez az összlakosság 18,43 %-a, 2018. évben a vizsgált korosztály 16 923 fő, a lakosság 19, 27 %-a.

A 2017. évben a 60 év feletti lakosság száma 28 386 fő, ez az összlakosság 32,26 %-a, míg a 2018. évben 28 145 fő töltötte be a 60. életévét, ez a lakosság 32,05 %-a.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások¹

A Gyvt. és a Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 3/2015.(II.27.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: R.) szerint az ellátásokat az alábbi formákban határozza meg:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás

¹ Ellátási Osztály beszámolója alapján

- eseti gyermekvédelmi támogatás
- gyermeknevelési támogatás
- kiegészítő gyermeknevelési támogatás
- helyi utazási bérlet támogatás
- karácsonyi támogatás
- térítésmentes ROTA vírus elleni védőoltás támogatás
- kedvezményes élelmiszer-vásárlási lehetőség

2.1. A Gyvt. által szabályozott, jegyzői hatáskörben nyújtott ellátások:

„18. §

(1) a) a gyámhatóság az e törvényben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot, állapít meg.

(2) A települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzbeli támogatást állapíthat meg.

(3) E törvény szerint a gyámhatóság a gyermek gondozó szülőjének vagy más törvényes képviselőjének a gyermektartásdíjat megelőlegezi, a jogosult fiatal felnőttnek otthonteremtési támogatást állapít meg, és ezen pénzbeli ellátások folyósításáról rendelkezik.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások megállapítását nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság, továbbá más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet kezdeményezheti.”

2.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot - a Gyvt. által szabályozott módon – a jegyző állapítja meg 1 év időtartamra. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, illetve a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. ingyenes tankönyv) az igénybevételére. A jövedelemhatár családok esetében 38 475 Ft, egyedülállóknál 41 325 Ft volt 2018-ban.

Azok a családok, ahol három gyermeket nevelnek, vagy nem jár még intézménybe a gyermek, illetve felsőfokú tanulmányokat folytat, kevésbé tudják hasznosítani a kedvezményt. Megfigyelhető, hogy évek óta csökken a kedvezményben részesülők száma a jövedelemhatár 2018. január 1-jén hatályba lépett kisebb emelése ellenére is. Többnyire az egyszülős, gyesen lévő szülők, illetve az álláskeresők férnek bele a támogatásba.

2018. december 31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 61 család, 97 gyermek részesült. 2018. év folyamán 158 esetben szűnt meg a támogatás, és 102 esetben került megállapításra. A 61 családból 37 esetben egyedülálló szülő részére került megállapításra a támogatás.

Kérelmek elutasítására 2018-ban 5 esetben került sor a család jövedelmi helyzete miatt.

A kedvezményben részesülők esetében augusztus és november hónapban eseti támogatás keretében gyermekenként 6 000 Ft értékű természetbeni támogatás (Gyermekvédelmi Erzsébet utalvány) került folyósításra. Augusztus és november hónapban összesen 1 302 000 Ft, összegben, mely összegeket a központi költségvetés biztosította.

2.1.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás

Pénzbeli ellátásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával kirendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül.

Az ellátás havi összege – gyermekenként – 6 270 Ft, melynek 100%-át a központi költségvetés biztosítja. A pénzbeli ellátásban részesülők esetében augusztus hónapban eseti pénzbeli pótlékként gyermekenként 8 400 Ft került folyósításra, melyet a központi költségvetés biztosított (a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó Gyermekvédelmi Erzsébet utalványon felül).

2018-ban egy gyámként kirendelt hozzátartozó részére került megállapításra a támogatás, két gyermek jogán, összesen 184 000 Ft-ban részesült a család ezen a jogcímen.

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának igazolása:

Gyvt. 67/A. § (1) „Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”

2018-ban 2 család 3 gyermeke esetében állapítottuk meg a hátrányos helyzetet, minden esetben a szülők alacsony iskolai végzettsége okán. Halmozottan hátrányos helyzet megállapítása 1 gyermek esetében történt, a szülők alacsony iskolázottsága és alacsony foglalkoztatottsága miatt.

A hátrányos és halmozottan helyzetű gyermekek részére augusztus és november hónapban eseti támogatás keretében gyermekenként 6 500 Ft értékű természetbeni támogatás (Gyermekvédelmi Erzsébet utalvány) került folyósításra. Augusztus és november hónapban összesen 143 000 Ft összegben, mely összegeket a központi költségvetés biztosította.

A gyámhivatal által hivatalból megállapított halmozottan hátrányos helyzetű nevelésbe vett gyermekeke és utógondozói ellátásban részesülő nagykorúvá vált gyermekek száma 15 volt a múlt évben.

2.2. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

A Képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

Fentiek alapján az Önkormányzat többfajta, a gyermekes családokat érintő támogatást is nyújt önként vállalt feladatként, a saját költségvetése terhére.

2.2.1. Eseti gyermekvédelmi támogatás (rendkívüli települési támogatásként)

R. 24. § „(1) Gyermek jogán állapítható meg eseti gyermekvédelmi támogatás, ha a gyermeket nevelő család alkalmanként jelentkező többletkiadások - különösen az Szt. 45. § (4) bekezdésében foglalt esetekben, továbbá ruhanemű vásárlás, iskolai programokon, tanulmányi versenyeken való részvétel, táboroztatás költségei, - miatt anyagi segítségre szorul és a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 320 %-át.

- (1) Az eseti gyermekvédelmi támogatás éves összege gyermekenként nem haladhatja meg a 30 ezer forintot, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek esetén a 35 ezer forintot.*
- (2) Az eseti gyermekvédelmi támogatás iránti kérelem évente legfeljebb két alkalommal nyújtható be.”*

2018-ban 174 gyermek családjának, 5 389 000 Ft összegben állapítottunk meg eseti támogatást.

2.2.2. Gyermeknevelési támogatás

- (1) Az R. 28. § -a szerint: „Gyermeknevelési támogatás állapítható meg egy év időtartamra a gyermek jogán annak a személynek
- a) aki családjában gyermeket nevel és
 - b) a család bejelentett II. kerületi lakcímmel rendelkezik és életvitelszerűen a II. kerületben tartózkodik és
 - c) a gyermek tankötelezettségének eleget tesz és
 - d) a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át és
 - e) a gyermek a Gyvt. szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosult.
- (2) Az (1) bekezdésben foglaltak fennállása esetén a gyermeknevelési támogatás saját jogán állapítható meg az Szt. 4. § (1) bekezdés db) pontjában meghatározott nagykorú tanuló részére.
- (3) A gyermeknevelési támogatás havi összege gyermekenként 5700 Ft, egyedülélő esetén 7200 Ft.”

Gyermeknevelési támogatásra 108 gyermekre tekintettel 6 618 900 Ft-ot költöttünk a 2018. évben.

2.2.3. Eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatás

Az R. 32/C. § „(1) Az Önkormányzat a (3) bekezdésben foglaltak szerint eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatásban részesíti azon gyermekeket - ideértve a 28. § (2) bekezdésben meghatározott tanulókat is -, akik:

- a) e rendelet szerint gyermeknevelési támogatásban részesülnek, vagy
 - b) a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek.
- (2) Az eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatás egyszeri összege gyermekenként 10 000 Ft.
- (3) Az eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatás azon jogosultak részére:
- a) akik tárgyév március 31-én az (1) bekezdésben foglalt ellátások valamelyikében részesülnek, tárgyév április hónapban,
 - b) akik tárgyév július 31-én az (1) bekezdésben foglalt ellátások valamelyikében részesülnek, tárgyév augusztus hónapban
- hivatalból kerül megállapításra.”

A támogatási forma összegét a Képviselő-testület 10 000 Ft-ra emelte abból a célból, hogy további segítséget nyújtson a gyermekes rászoruló családoknak a tanév végén felmerülő kiadások (osztálykirándulás, táborok, stb.), valamint a beiskolázással járó rendkívüli kiadások kapcsán.

Tekintettel arra, hogy az R. kiegészítésének hatályba lépése 2018. július 1. napja volt, ennek megfelelően 2018. évben áprilisban 8 000 Ft összegben, augusztus hónapban pedig 10 000 Ft összegben részesültek jogosult gyermekenként a családok. Ennek megfelelően 2018-ban 174 gyermek részére, összesen 4 252 000 Ft összegben került kifizetésre a támogatás.

2.2.4. Helyi utazási bérlet támogatás

Az R. 30. § „(1) Helyi utazási bérlet támogatás (továbbiakban: bérlet támogatás) állapítható meg a II. kerületben legalább 6 hónapja bejelentett lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen is a II. kerületben tartózkodó nappali tagozaton tanulók részére, akik:

a napi iskolába járást a főváros területén csak tömegközlekedési eszköz igénybe vételével tudják megoldani és

a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, vagy e rendelet szerint gyermeknevelési támogatásban részesülnek és

a) iskolalátogatási kötelezettségüknek folyamatosan eleget tesznek és

b) más jogcímen nem jogosultak helyi utazási kedvezmény igénybe vételére.

(2) Egyedi esetben az (1) bekezdés a) pontján kívül azon nappali tagozaton tanulók részére is megállapítható a bérlet támogatás, akik a sport területén kiemelkedő eredményeket értek el és a rendszeres edzésre járáshoz tömegközlekedési eszközt kell igénybe venniük és megfelelnek a b)-d) pontban foglalt feltételeknek.

(3) Bérlet támogatás a (4) bekezdésben foglalt kivétellel, az adott tanév október 1-jétől szeptember 30-áig tartó időszakára, legfeljebb az (1) bekezdés b) pontjában megállapított ellátásokra való jogosultság fennállásáig állapítható meg.

(4) Az (1) bekezdés a) pontján kívül azon nappali tagozaton tanulók részére is megállapítható a bérlet támogatás, akik megfelelnek az (1) bekezdés b) - d) pontjaiban foglaltaknak és felügyeletüket nyári táborokban biztosítják, melyhez tömegközlekedési eszközt kell igénybe venniük. Jogosultságuk június 1-jétől augusztus 31-ig terjedő időszakra állapítható meg.”

Pénzbeli kifizetéssel a bérletszelvény bemutatása mellett nyújtja a szolgáltatást az Önkormányzat a jogosult gyermekek részére.

2018. évben a fenti támogatásra az Önkormányzat **2 111 000 Ft-ot** fordított, összességében 97 gyermek részére 612 szelvény kifizetésére került sor.

2.2.5. Karácsonyi támogatás

Az R. 31. § „Az Önkormányzat egyszeri karácsonyi támogatásban részesítheti különösen azon gyermekeket, akik tárgyév november 1-jén:

a) a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, vagy

b) gyermeknevelési támogatásban részesülnek

és azon személyeket, akik:

c) tervezett életfenntartási támogatásban, vagy

d) lakhatási támogatásban részesülnek.”

2018. decemberében **4 025 000 Ft-ot** folyósítottunk 161 gyermek jogán. A támogatás összege 20 500 Ft volt gyermekenként.

2.2.6. Térítésmentes védőoltás

Az R. 29. § (1) bekezdése szerint: ”ROTA vírus elleni oltóanyag térítésmentesen biztosítható azon gyermekek részére, akik családja az Önkormányzattól a kérelem beadásakor az alábbi rendszeres ellátás valamelyikében részesül:

a) e rendelet szerinti gyermeknevelési támogatás,

b) Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,

- b) *Szt. szerinti aktív korúak ellátása,*
- c) *e rendelet szerinti keresetpótló támogatás,*
- d) *e rendelet szerinti betegápolási támogatás.”*

Az Önkormányzat éves költségvetésében 250 000 Ft-ot biztosított a támogatáshoz, 1 gyermek részére állapítottuk meg a jogosultságot 2018-ban.

2.2.7. Kedvezményes élelmiszer-vásárlási lehetőség

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a kedvezményes élelmiszer-vásárlási lehetőség igénybevételének feltételeiről szóló 6/2009.(III.30.) önkormányzati rendelete szerint:

5. § „Kedvezményes élelmiszer-vásárlási igazolványra jogosultak:

- a) *azok a nyugdíjban, vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülő személyek, akiknek háztartásában az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 220 %-át;*
- b) *akik az Szt. szerinti aktív korúak ellátásában, vagy időskorúak ellátásában, vagy ápolási díjban részesülnek;*
- c) *akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek;*
- d) *akik a szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 3/2015.(II.27.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: szociális rendelet) szerinti betegápolási támogatásban, vagy keresetpótló támogatásban, vagy gyermeknevelési támogatásban részesülnek;*
- e) *a négy vagy ennél több gyermeket háztartásában nevelő szülő(k) a gyermekek jogán.”*

Az igazolvánnyal rendelkező családok kedvezményesen vásárolhatnak alapvető élelmiszereket, melyek köre és a támogatás mértéke a rendelet függelékében került meghatározásra.

Az Önkormányzat a 2018. évben a fenti támogatási formával 33 jogosult számára tudott további segítséget nyújtani a napi létfenntartásuk költségeinek enyhítéséhez, összesen 76 506 Ft összegben.

2.2.8. Ösztöndíj pályázatok

A II. Kerületi Önkormányzat tanulmányi ösztöndíjat a Képviselő-testület 8/2015.(V.29.) rendeletével, felsőoktatási ösztöndíjat 17/2001.(V.22.) rendeletével alapított.

Az ösztöndíjak pályázati kiírása, elbírálása, odaítélése a Községi, Közművelődési, Sport és Informatikai Bizottság (továbbiakban: KKSZ) feladat-és hatásköre.

Ösztöndíjban az a hátrányos helyzetű, rossz anyagi körülmények között élő, illetve nevelésbe vett közoktatási intézmény 7-13. évfolyamos, kiemelkedő tanulmányi eredményű tanulója, vagy felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytató diák részesíthető, akinek állandó lakóhelye a főváros II. kerületében van.

Önkormányzatunk 2001-ben csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat rendszerhez.

Az ösztöndíjpályázatra azok a települési önkormányzat területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű felsőoktatási hallgatók jelentkezhetnek, akik felsőoktatási intézményben teljes, osztatlan képzésben vagy felsőfokú, illetve felsőoktatási szakképzésben folytatják tanulmányaikat.

2018. évben a Közoktatási Tanulmányi Ösztöndíjban 26 fő 70 000-90 000 Ft/fő, a Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjban 64 fő 100 000 Ft/fő támogatásban részesült, míg a BURSA Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázat nyerteseit egy tanévre (10 hónap) havi 5 000 Ft/fő összeggel támogatta Önkormányzatunk.

Az ösztöndíjak pénzügyi fedezetét az Önkormányzat éves költségvetésében biztosítja.

2.3. Statisztikai adatok a pénzbeli és természetbeni juttatásokról

2.3.1. 2018. évben gyermekek jogán nyújtott pénzbeli támogatásokra vonatkozó statisztikai adatok

Támogatás típusa	összeg (Ft)	gyermekek száma (fő)	családok száma (db)
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (jegyzői hatáskör)	1 445 000 (Erzsébet utalvány formájában)	157	94
Pénzbeli ellátás (rendszeres gyermekvédelmi támogatáshoz kapcsolódó)	184 000	2	1
Gyermeknevelési támogatás (önként vállalt feladatként)	6 618 900	108	61
Eseti kiegészítő gyermeknevelési támogatás (önként vállalt feladatként)	4 252 000	244	145
Eseti gyermekvédelmi támogatás (települési támogatásként)	5 389 000	174	105
Karácsonyi támogatás (önként vállalt feladatként)	4 025 000	161	99
Helyi utazási bérlet (önként vállalt feladatként)	2 111 000	97	66

Forrás: Ellátási Osztály

Ösztöndíjpályázatok a II. kerületben			
Támogatás csak pályázat útján igényelhető és adható az alábbi jogcímeken:	Jogosultak /részesíthetők/ köre	2018. év nyertes pályázók	2018. év összes támogatás
Közüoktatási Tanulmányi Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, kiváló tanulmányi eredményt (4,7-től) elérő tanulók (7.-13. évfolyam), akik megfelelnek a pályázatban kiírt feltételeknek	26 fő	1 380 eFt
Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, aki felsőoktatási intézmény hallgatója, és megfelel a pályázatban kiírt feltételeknek	64 fő	6 400 eFt
BURSA Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	II. kerületi állandó lakhellyel rendelkező, aki felsőoktatási intézmény hallgatója, és megfelel a pályázatban kiírt feltételeknek	54 fő	2 700 eFt

Forrás: Intézményirányítási Osztály

A természetben nyújtott támogatásokra vonatkozó adatok lásd. a 2.2.6. és a 2.2.7. pontokban.

2.4. Gyermekekétkeztetés

A II. Kerületi Önkormányzat és intézményei kiemelt figyelmet fordítanak a rászoruló gyermekek étkezésének biztosítására. A kedvezményes étkezés minden II. kerületi (állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező) gyermek részére biztosított. A II. kerületben működő önkormányzati, valamint állami fenntartású intézményekben járó gyermekek esetében a normatív, valamint méltányossági alapon történő támogatás igénylése az adott köznevelési intézményben történik, míg a nem önkormányzati, nem állami fenntartású, illetve nem a II. kerület területén működő intézményekben tanulók esetében az erre irányuló kérelmet a Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási Osztályán lehet benyújtani.

2016. január 1-jétől a Gyvt. szabályozása alapján a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatként biztosítják a szünidei gyermekétkeztetést, amelyre a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek jogosultak, ideértve azokat is, akik nem rendelkeznek intézményi – bölcsődei, óvodai vagy iskolai tanulói jogviszonnyal.

A szünidei gyermekétkeztetést az érintett családok közül 1 család igényelte a 2018. év nyári szünidejében 2 fő gyermekre, 2 hét időtartamban.

2.5. Térítési díjak

A személyes gondoskodást nyújtó ellátások formáiról, azok igénybevételéről, fizetendő térítési díjakról az R. rendelkezik.

2. Az R. szerinti kiskorú gyermekek étkeztetésére vonatkozó szabályok:

„ 43. §

(1) A bölcsődében, óvodában, általános iskolai napközi otthonokban, nyári napközis táborban, általános és középiskolai iskolai menzai ellátás keretében biztosított étkeztetésért, valamint a gyermek- és családi üdültetésért fizetendő térítési díjat a 3. mellékletben foglaltak alapján kell megállapítani.

44. §

(1) Az általános iskolai napközi otthonokban, napközis táborban valamint általános és középiskolai menzai ellátásban részesülő tanulók étkeztetési ellátásért fizetendő térítési díja rászorultsági alapon, szülő, gondviselő kérelmére vagy intézményi kezdeményezésre csökkenthető, illetve elengedhető.

(2) Az (1) bekezdés hatálya kiterjed minden Budapest II. kerületben állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező

a) a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat által működtetett (állami fenntartású) intézményben tanuló gyermekekre,

b) a II. kerületben működő nem önkormányzati, nem állami fenntartású intézményben tanuló gyermekekre,

c) nem a II. kerület területén- fenntartótól, működtetőtől függetlenül – működő intézményben tanuló gyermekekre.

45. §

(1) Rászorultsági alapon étkezési térítési díj kedvezményben részesíthető az a tanuló, ahol a családban a közös háztartásban élő, a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. pontjában meghatározott közeli hozzátartozók havi nettó jövedelmének egy főre jutó átlaga a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj 200%-át nem haladja meg.

(2) A jövedelem számítás alapja:

- vállalkozói tevékenység esetén az éves személyi jövedelemadó-alap, befizetett jövedelemadóval csökkentett 1/12-ed része;

- egyéb jövedelemnél a kérelem benyújtását megelőző 3 havi nettó kereset, illetve jövedelem összegének havi átlaga.

(3) A kedvezmény mértéke, ha az egy főre jutó nettó jövedelem

a) a nyugdíjminimum 200%-át nem haladja meg, a térítési díj 25 %-a

b) a nyugdíjminimum 160%-át nem haladja meg, a térítési díj 50 %-a

c) a nyugdíjminimum 140%-át nem haladja meg, a térítési díj 75 %-a

d) a nyugdíjminimum 120%-át nem haladja meg, a térítési díj 100 %-a.

(4) A normatív térítési díj-kedvezményben részesülőknél rászorultsági alapon további étkezési térítési díj kedvezmény adható a (3) és az (5) bekezdésben foglaltak figyelembe vételével.

(5) A gyermekét egyedül nevelő szülő, gondviselő a (3) bekezdés a)-c) pontjában szabályozottakon túl további 10% kedvezményben részesül.

(6) A megállapított kedvezmények egy tanévre szólnak (szeptember 1-től augusztus 31-ig).

46. §

- (1) A szülő, gondviselő, vagy intézményi kezdeményezésre étkezési kedvezményben részesíthetők a gyermeküdültetésen részt vevő tanulók közül azok, akik a tanév során – normatív, vagy rászorultsági alapon - étkezési térítési díj kedvezményben részesültek.
- (2) A gyermeküdültetésben az étkezési térítési díj kedvezmény jogcímét és mértékét adott tanévre megállapított kedvezményről szóló határozat alapján az intézményvezető állapítja meg a (3)-(4) bekezdésben foglaltak szerint.
- (3) A kedvezmény mértéke a tanévi normatív és rászorultsági alapon nyújtott kedvezmény 50 %-a.
- (4) A gyermeküdültetésben részt vevő tanulók részére a kedvezmény csak egy jogcímen állapítható meg.

47. §

- (1) Az étkezési térítési díj kedvezményt – e rendelet figyelembe vételével - az Önkormányzat által működtetett intézményekben tanuló gyermek esetében az intézmény vezetője, a 44.§ (2) bekezdés b.) és c.) pontjában meghatározott intézményekben tanuló gyermek esetében a polgármester állapítja meg, melyről a kötelezettet írásban értesíti.
- (2) A Képviselő-testület az intézményvezető és a polgármester által megállapított kedvezmény felülvizsgálatának hatáskörét a Köznevelési, Közművelődési, Sport- és Informatikai Bizottságra ruházza át.
- (3) A 44. § (2) bekezdés b)-c) pontjában meghatározott körre a rászorultsági alapon nyújtott kedvezményeket az étkeztető intézmények közvetlenül, az igazolt étkezések számának figyelembe vételével, anyagi támogatás formájában kapják meg.
- (4) A 46. § alapján meghatározott körre a kedvezmények összegét az üdültetési szolgáltatást végző, az igazolt étkezések számának figyelembevételével, támogatás formájában kapja meg

Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok (bölcsődés, óvodás, általános iskolás és gimnáziumi korosztály)

2018.	Kedvezmény jogcíme (adag)						Kedvezmény jogcíme (létszám)						Sajátos nevelési igényű gyermek /fő	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók
	Normatív					Mértányossági (II. kerületi) fő	Normatív					Mértányossági (II. kerületi) fő		
	rendszeres gyermek- védelmi támogatásban részeseül	három vagy több gyerekes családban él	tartósan beteg vagy fogytáékos	jövedelem alapján	nevelésbe vett		tartósan beteg vagy három vagy több gyerekes családban él	jövedelem alapján	nevelésbe vett	rendszeres gyermek- védelmi támogatásban részeseül				
Budagyöngye Bölcsőde	0	964	607	397	0		0	4	3	2	0	0	10	
Hidegkúti Bölcsőde	254	1050	524	712	0		1	5	2	3	0	0		
Hűvösvölgyi Bölcsőde	62	1165	345	739	0		1	5	2	3	0	0		
Pasaréti Bölcsőde	147	3220	518	1784	0		1	15	2	8	0	0		
Törökméz Bölcsőde	135	2453	537	1625	0		1	11	2	7	0	0		
Varsányi Bölcsőde	0	748	536	765	105		0	3	2	4	0	0		
Bölcsőde összesen	598	9600	3067	6022	105		4	43	13	27	0	0	10	0
Bolyai Utcai Óvoda	0	3138	1443	1992	376		0	14	7	9	2	0	2	
Budakeszi Úti Óvoda	0	4191	1168	3302	0		0	19	5	15	0	0	6	
Hűvösvölgyi Gesztenyészert Óvoda	38	3053	449	2458	0		1	14	2	11	0	0	5	
Kitaibel Pál Utcai Óvoda	157	3464	349	3217	0		1	16	2	15	0	0	4	
Kolozsvár Utcai Óvoda	313	8700	886	3353	0		2	40	4	15	0	0	3	
Községház Utcai Óvoda	63	4203	390	3914	0		1	19	2	18	0	0	4	
Pitypang Utcai Óvoda	116	3329	1132	2794	0		1	15	5	13	0	0	1	
Százszorszép Óvoda	0	7302	623	7762	0		0	33	3	35	0	0	13	
Szemlőhegy Utcai Óvoda	120	6487	1533	3115	152		1	29	7	15	1	0	3	
Törökvész Úti Kézműves Óvoda	0	2521	566	3476	0		0	11	3	16	0	0	0	
Virág árok Óvoda	0	6629	793	2436	0		0	30	4	11	0	0	6	
Völgy Utcai Ökumenikus Óvoda	261	7161	345	3246	157		2	33	2	15	1	0	4	
Óvoda összesen	1068	60178	9677	41065	685		9	273	46	188	4	0	51	0

2018.	Kedvezmény jogcíme (adag)						Kedvezmény jogcíme (létszám)						Sajátos nevelési igényű gyermek / fő	Sajátos nevelési igényű gyermek / fő
	Normatív					Méltányossági (II. kerületi) fő	Normatív					Méltányossági (II. kerületi) fő		
	rendszeres gyermek- védelmi támogatásban részese	három vagy több gyermek családban él	tartósan beteg vagy fogvatékos	jövedelem alapján	nevelésbe vett		rendszeres gyermek- védelmi támogatásban részese	három vagy több gyermek családban él	tartósan beteg vagy fogvatékos	jövedelem alapján	nevelésbe vett			
Áldás Utcai Általános Iskola	301	16957	523		0	333	2	92	3	0	0	2	3	25
Budenz József Általános Iskola és Gimnázium	237	12659	1499		0	92	1	68	8	0	0	1	11	36
Csik Ferenc Általános Iskola és Gimnázium	1780	7826	1082		417	285	10	42	6	0	2	2	44	68
Fillér Utcai Általános Iskola	571	10037	642		0	483	3	54	4	0	0	3	5	41
II. Rákóczi Ferenc Gimnázium	98	5680	403		0	0	1	30	2	0	0	0	1	23
Klebensberg Kuno Ált. Isk. és Gimnázium	585	17165	1600		0	1229	3	93	9	0	0	7	49	92
Kodály Zoltán É-zenei Ált. Isk., Gimn. és ZAMI	848	11142	353		0	304	5	60	2	0	0	2	6	41
Máriaremete-Hidegkúti Ökumenikus Ált. Isk.	198	28659	613		0	780	1	155	3	0	0	4	4	40
Móricz Zsigmond Gimnázium	81	4382	355		0	0	1	24	2	0	0	0	3	39
Pitypang Utcai Általános Iskola	132	7021	471		0	180	1	38	3	0	0	1	3	14
Remetékertvárosi Általános Iskola	828	8061	1597		0	1194	5	44	9	0	0	7	35	46
Szabó Lőrinc Kéttannyelvű Ált. Isk. és Gimn.	600	8598	793		322	1141	3	46	4	0	2	6	12	42
Törökvész Úti Általános Iskola	681	2961	511		690	186	4	16	3	0	4	1	20	21
Újlaki Általános Iskola	752	7324	3506		2352	0	4	40	19	0	13	0	22	46
Iskola összesen	7692	148472	13948	0	3781	6207	44	802	77	0	21	36	218	574
ÖSSZESEN	9358	218250	26692	47087	4571	6207	57	1118	136	215	25	36	279	574

Forrás: Intézményirányítási Osztály

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

Gyvt. 15. § „(2) A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.”

Gyvt. „29. § (1) A fenntartó önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó ellátások (a továbbiakban: személyes gondoskodás) formáiról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjról rendeletet alkot.

(2) Ha törvény másként nem rendelkezik, a fenntartó önkormányzat rendeletben szabályozza

- a) az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodás formáit,
- b) az önkormányzat által biztosított ellátás igénybevételére irányuló kérelem benyújtásának módját és a kérelem elbírálásának szempontjait,
- c) az intézményvezető hatáskörében – külön eljárás nélkül – biztosítható ellátásokat,
- d) az ellátás megszűnésének eseteit és módjait,
- e) a fizetendő térítési díjak mértékét, csökkentésének és elengedésének eseteit, módjait.

Gyvt. „38. § (1) Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

(1a) Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

(2) Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást – lehetőség szerint – a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.”

3.1. Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás²

Gyvt. “39. § (1) A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

(2) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,

b) a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,

² Család-és Gyermekjóléti Központ beszámolója alapján

c) a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájárulásának szervezése,

d) a szabadidős programok szervezése,

e) a hivatalos ügyek intézésének segítése.

(3) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

a) a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,

b) a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,

c) az a) pontban, valamint a 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,

d) tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

(3a) A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében iskolai szociális munkát biztosíthat.

(4) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében

a) a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,

b) a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,

c) kezdeményezni

ca) egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni,

cb) szociális alapszolgáltatások igénybevételét,

cc) egészségügyi ellátások igénybevételét,

cd) pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét,

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, ennek érdekében *szociális segítőmunkát* végez.

Feladata még a családon belüli erőszak gyermekáldozataival való kiemelt foglalkozás, gyermekpszichológiai tanácsadáshoz, fejlesztőpedagógiai tanácsadáshoz való hozzájárulás szervezése.

A család-és gyermekjóléti szolgáltatás keretében 2018-ban is folytatódott az igénybevételi adatok jelentős emelkedése, bár az ellátási formákon belül jelentős eltérés mutatkozik.

2017-ben megállapodással, vagy határozattal megerősített segítő tevékenységet 617 személy, gyermek számára nyújtottuk, tanácsadásban 437 fő részesült, melyből egyszeri igénybe vevő: 123 fő volt.

A speciális szolgáltatásokat 873 fő vette igénybe, így a szolgálat és a központ által nyújtott szolgáltatásainkkal elért személyek száma 2017-ben 1927 fő volt.

2018-ban megállapodással, vagy határozattal megerősített segítő tevékenységet „csupán” 298 személy, gyermek számára nyújtottunk, tanácsadásban viszont 735 fő részesült, melyből egyszeri igénybe vevő 120 fő volt.

A speciális szolgáltatásokat 1596 fő vette igénybe, így a szolgálat és a központ által nyújtott szolgáltatásainkkal elért személyek száma már 2729 fő volt.

A megállapodással vagy határozattal történő szociális segítő tevékenységben részesülők száma jelentősen: 52%-al csökkent, ugyanakkor a tanácsadásban részesülők száma ugyanilyen arányban nőtt, tehát a segítségben részesülő családok száma összességében nem csökkent.

A speciális szolgáltatások iránti igény is emelkedő tendenciát mutat:

2016-ban 683 fő volt az igénybe vevő,

2017-ben már 1404 fő,

2018-ban 1596 fő részesült az ellátás ezen formáiban.

A speciális szolgáltatásokon belül, a különböző tanácsadásban érintettek adatai a következőképpen alakultak:

pszichológiai tanácsadást 2016-ban 89 fő,

2017-ben 107 fő,

2018-ban 130 fő vett igénybe.

családterápiában 2016-ban 58,

2017-ben 78,

2018-ban 55 család részesült.

mediációt 2016-ban 16 alkalommal nyújtottunk,

2017-ben 18,

2018-ban 27 család vett részt ebben a szolgáltatásban.

jogi tanácsadást 2016-ban 94 fő,

2017-ben 115 fő,

2018-ban 118 fő vett igénybe.

családkonzultációt 2016-ban 35,

2017-ben 10,

2018-ban 33 család számára biztosítottuk.

A **csoport** foglalkozások számai: 2016-ban 13 csoportot tartottunk 170 fő számára, 2017-ben 41 alkalmon 221 fő vett részt és 2018-ban 28 alkalmon 287 fő vett részt.

- **Gyermekjóléti szolgáltatás**

A gyermekek problémái, a családban észlelt veszélyeztető tényezők legnagyobb számban, jelzések útján kerülnek a látókörünkbe (2017-ben: 385, 2018-ban: 376 gyermekről, családról érkezett jelzés). Kisebb számban fordult elő, hogy a szülő egyéb problémája miatt kért segítséget, és a segítő folyamat során derült ki a gyermek veszélyeztetettsége, így a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében elsősorban önkéntes együttműködésben nyújtott alapellátást ajánlunk fel a családoknak.

Amennyiben a családsegítő munkatárs úgy ítéli meg, hogy a segítő tevékenység a bevont szolgáltatásokkal együtt sem eredményes, a gyermek/ek/ veszélyeztetettsége nem csökkent, vagy helyzetük súlyosbodott, valamint a családtagok együttműködési készségét, a saját eszközeivel növelni nem tudja, ezt jelzi a család-és gyermekjóléti központ felé.

A fentiekén kívül kezdeményezheti esetkonferencia összehívását, ahol a szakemberek megtárgyalják, hogy szükség van-e hatósági intézkedésre.

Míg a 2016, 2017-es évben összesen egy jogerős védelemben vételi határozat született, 2018-ban már 13 család ügyében vált véglegessé a döntés, így ezen esetek gondozását a központ szakmai egysége látja el a továbbiakban, 7 esetben várjuk még a hatósági döntést.

Ideiglenes hatályú elhelyezést 2 esetben közvetlenül javasoltunk, az egyik esetben egy 12 éves gyermek ügyében kellett meghoznunk ezt a döntést, az esetkonferencián született megállapodás alapján. Ezen javaslatunkra választ nem kaptunk, a gyámügyi osztály védelemben vételi eljárás keretén belül foglalkozik az üggyel.

A másik esetben lakossági bejelentés alapján az ügyeletes kollégák 4 kiskorú gyermeket és szüleiket találták egy elhagyatott ingatlanban.

A 4 kiskorú először a fenntartó önkormányzattal ellátási szerződésben álló gyermekek átmeneti otthonába, majd nevelőszülőkhöz kerültek, mivel a család nem tudta rendezni az elégtelen lakáskörülményeit.

Egy fiatal édesanyát és gyermekét is pár napig a gyermekek átmeneti otthona fogadta be, majd később anyaoththonban nyertek elhelyezést.

Egy bántalmazott, terhes kismama az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat segítségével került védett otthonba.

Egy több éve alapellátás keretén belül segített családnak került lakhatási krízisbe, ők felvételt nyertek Erdőkertesre a családok átmeneti otthonába. A Jó Pásztor Nővérek Anyaoththonban októberig volt családnak.

A krízishelyzetben hozzánk fordulókat minden esetben sikerült rövid időn belül elhelyeznünk, köszönhetően elsősorban az ellátási szerződéseknek.

Azokban az esetekben, amikor a probléma megoldásához más szolgáltatás igénybevétele is szükséges, további szakembereket keresünk meg. A családon belüli működési zavarok elhárítása érdekében a családsegítők leggyakrabban a központ szakmai egységének speciális szolgáltatásait tudják ajánlani: pszichológiai tanácsadás, pár-és családterápia, családkonzultáció, korrepetálás, gyermek pszichológiai tanácsadás, óvodai és iskolai szociális segítőkkal való konzultáció, jogi tanácsadás,

mediáció, autogén tréning; valamint az Erő(d)tér szolgáltatásai/programjait, illetve több esetben a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást.

A probléma jellegéből adódóan külső partnereink segítségére is számíthatunk, mely kapcsolatok a szakmaközi megbeszéléseknek köszönhetően aktívabb együttműködéssé váltak.

Az év során szorosabb együttműködést sikerült kialakítani a karitatív, civil szervezetekkel; a kerületi Karitászt képviselőivel, a Vöröskereszt, illetve a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársaival, több esetben problémafókuszú, támogató együttműködés valósult meg.

Az egészségügy területén a háziorvosok asszisztensei, illetve a Szent János Kórház szociális munkásai voltak segítségünkre, a leterheltségük ellenére is mindig készségesen fogadták megkereséseinket.

A MENTA Mentálhigiénés Központ és a kerületi közösségi pszichiátriai ellátás dolgozóival hatékonyan tudunk együttműködni, de a jövőben a szigorított adatvédelmi szabályozás miatt jogharmonizáció szükséges az egészségügyi és a szociális területet érintően.

Az Ellátási Osztály és a Gyámügyi Osztály kollégáival is megvalósult egy találkozó, hogy a régi és az új kollégák személyesen megismerjék egymást, tisztázzuk a területek kompetencia-határait, hiszen az igénybe vevőink döntő többsége ezzel a két osztállyal működik együtt a leggyakrabban és a legszorosabban. A kerület gondozási központjaival továbbra is gördülékenyen tudunk együtt dolgozni.

Az elvált/ különélő, más kerületben tartózkodó szülők miatt egyre többször fordul elő, hogy a többi család-és gyermekjóléti szolgálattal /főleg a szomszédos kerületekkel/ együtt, „kiterjesztve”végezzük segítő tevékenységünket, mely új/izgalmas feladat elé állítja a munkatársainkat.

A 2018. október 25-én megtartott szakmaközi megbeszélésen elhangzottak alapján munkacsoportot alakítottunk a pedagógiai szakszolgálat munkatársaival. Célunk egy protokoll kidolgozása, a hatékonyabb együttműködés érdekében. Az 5 fős munkacsoport rendszeresen találkozik, a protokoll kidolgozása 2019 tavaszára várható.

Az esetvezetés időtartamának átlaga csökkenést mutat, melynek legfőbb oka a védelembe vételi eljárások véglegessé válása. Így többségében egy, másfél évig tart a leghosszabb gondozási folyamat is, együttműködő igénybe vevő esetében hatékonyan lehet a problémát kezelni, akkor akár 3-4 hónap alatt lezárható az eset.

A tanácsadásban részesülőkkel havonta egyszer találkozik a családsegítő, ilyenkor nem indokolt több kapcsolatfelvétel a segítő munka folyamán.

A szociális segítő tevékenység során többféle probléma/elakadás is felszínre kerülhet. A családsegítők tapasztalata alapján jellemzően az általuk megállapított fő probléma nagy többségében megegyezik az észlelő-és jelzőrendszer tagjai által jelzett, illetve a kliensek által hozott problémával. Kivételt képeznek azok az esetek, ahol a válófélben lévő, vagy már elvált szülők közötti konfliktus miatt érkezik jelzés. Ilyenkor két „olvasatban” tárul fel a kezelendő probléma; jellemző, hogy a különélő szülő eljárásokkal akarja „büntetni” a gyermeket gondozó szülőt, vagy megkísérli manipulálni az általunk gyűjtött információkat, hogy ezeket később úgy adja be az illetékes bíróságra, mintha intézményünk ténymegállapítása lenne.

Esetlezárásra véglegessé vált védelembé vételi határozat kapcsán került sor, ilyenkor az eset átadásra kerül a központ szakmai egységnek. A többi esetlezárás illetékesség hiánya, sikeres esetkezelés, nem tártunk fel gyermekvédelmi problémát, valamint az igénybe vevő halála miatt történt.

- **Észlelő- és jelzőrendszer működtetése, szakmai kapcsolatok**

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival való kiegyensúlyozott kapcsolatunk következtében, a 2017. és a 2018. évi adatok.

A jelzések adatai:

2017-ben, összesen 385 jelzés érkezett az intézménybe melyből 221 esetben 1-17 éves gyermekkel kapcsolatban jeleztek problémát, gyermek veszélyeztetettségének gyanúját, 52 esetben felnőtt lakos számára kérték segítségünket.

2018-ban 376 jelzés érkezett, az alábbiak szerint:

Ebből 258 jelzés a szolgálat szakmai egységének a feladatellátáshoz tartozó jelzés volt. Amennyiben látható, hogy hogy hatósági intézkedést kell kezdeményezni, azt azonnal a központ munkatársai felé szignáljuk, ilyen eset 198 volt. Az esetek nagy része: 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzás, bűncselekmény elkövetése, már folyamatban lévő védelembé vett család illetékesség változás okán történő felülvizsgálati kérelme, stb. A központ szakmai egységéhez érkező jelzések minden esetben kiskorú veszélyeztetéséről érkeznek, melyek száma 118.

Az észlelő-és jelzőrendszeri felelős heti bontásban, táblázatban vezeti az intézménybe érkező jelzéseket.

összesen 376 jelzés érkezett 319 főről: (2 hét volt, amikor nem jött jelzés: 16., 52.)

- köznevelési intézményből (iskolák óvodák): 94
- gyámhivataloktól: 74
- rendőrségtől: 48
- egészségügyi szolgáltatótól: 25 (ebből 6 védőnői)
- személyes szolgáltatást nyújtó szociális szolgáltatóktól: 56
- kisgyermekek napközbeni ellátását nyújtóktól: 2
- átmeneti gondozást nyújtótól: 8
- egyesület, alapítványtól: 3
- ügyészségtől: 1
- állampolgári: 33
- önkormányzat, jegyzőtől: 23
- járási hivatal gyámhivatalától: 6
- állam fenntartói feladatainak ellátására kijelölt szervtől: 3.

A beérkezett jelzések számát tekintve minimális csökkenés észlelhető az elmúlt évben. Az intézményvezetők már tudják, hogy mely problémák észlelése esetén kötelesek jelzést küldeni. Valószínű, hogy az óvodai- és iskolai szociális segítők jelenléte az

intézményekben, illetve a helyben megoldott problémák miatt csökkent a jelzések száma.

Az is tudatossá vált a jelzőrendszeri tagoknál, hogy jelzőlapon jelezzenek, a lakosoktól, továbbra is nagyrészt telefonon, vagy e-mailben érkezik bejelentés. Pozitív előrelépés, hogy egyre kevesebb az adathiányos jelzés. Továbbra is jellemző, hogy a legtöbb jelzés a köznevelési intézményektől érkezik, magatartás-teljesítményzavar és beilleszkedési nehézség (magántanulói kérelem) miatt.

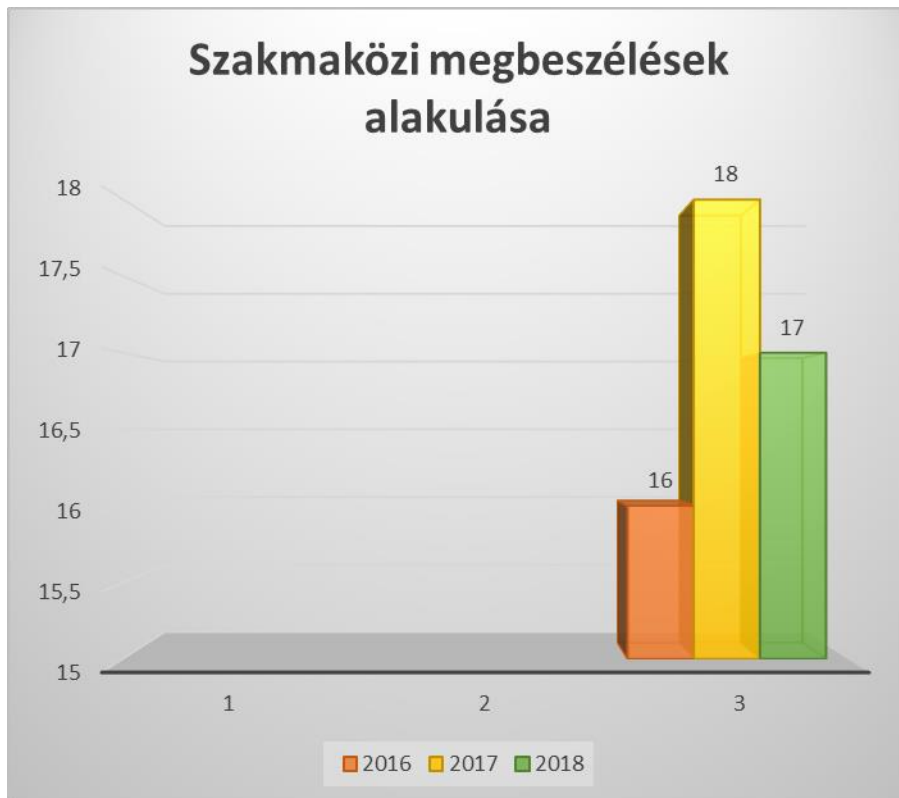
Jelzések alakulása 2016-tól

JELZÉSEK ALAKULÁSA év/eset	
2016	273
2017	385
2018	376

Jelzések alakulása problémátípusok szerint év/eset			
	2016	2017	2018
Egészségkárosodás	3	3	7
Anyagi	3	9	13
Lelki-mentális	6	17	8
Elhanyagolás-veszélyeztetés	7	37	44
Gyermeknevelési	18	20	3
Életviteli	10	26	16
Bántalmazás	40	45	23
Magatartászavar, hiányzás	76	99	76
Magántanulói kérelem	29	34	49
Egyéb	81	95	137
Összesen	273	385	376

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

Szakmaközi megbeszélések alakulása az elmúlt években

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

Az észlelő-és jelzőrendszer számos tagja, résztvevője számít a rendszeres találkozásokra, érdeklődően, aktívan vesznek részt a megbeszéléseken, témajavaslatokkal is élnek felénk.

2018-ban az alábbiak szerint tudunk a jelzőrendszeri tagokkal szervezett formában találkozni

- bölcsőde vezetőkkel 1 alkalommal,
- óvoda vezetőkkel 2 alkalommal,
- iskolai védőnőkkel 1 alkalommal,
- a területi védőnőkkel 2 alkalommal,
- a gondozási központok vezetőivel 1 alkalommal,
- a pedagógiai szakszolgálat munkatársaival 1 alkalommal
- a tankerület vezetőjével és a kerületi iskolák igazgatóival 1 alkalommal,
- az utazó gyógypedagógusokkal és fejlesztőkkel 3 alkalommal,
- a II. kerületi gyámügyi osztály munkatársaival 1 alkalommal,
- a II. kerületben működő magán, egyházi és alapítványi gyermekintézmények munkatársaival,
- a kerületben élő pszichiátriai betegeket ellátók képviselőivel 1 alkalommal,
- a kerületi rendőrkapitányság munkatársaival 1 alkalommal,
- az Ellátási Osztály munkatársaival 1 alkalommal,

- a II. kerületben működő gyermekotthonok vezetőivel, a TEGYESZ munkatársaival és a gyermekjogi képviselővel 1 alkalommal.

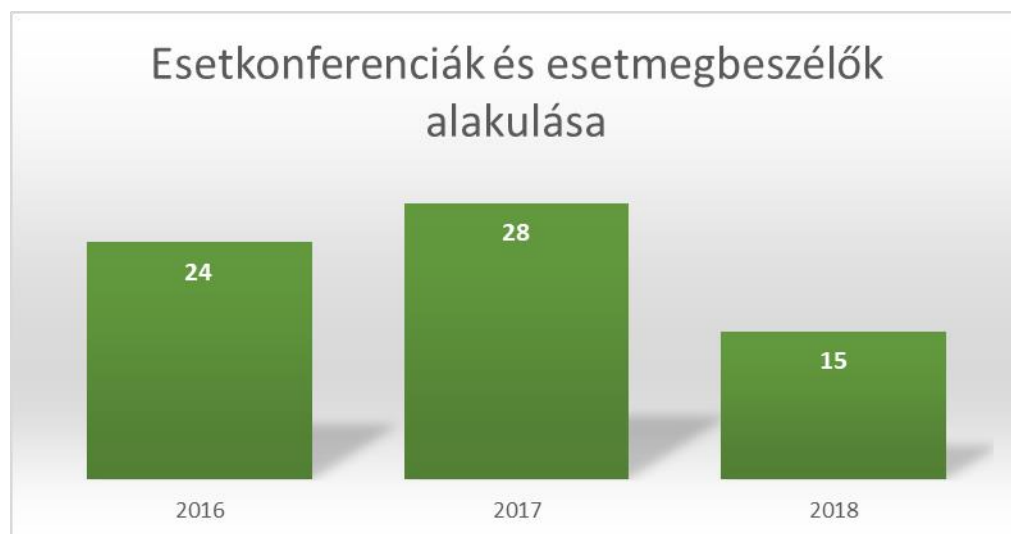
Idén az új, kötelezően ellátandó feladatunk (az óvodai- és iskolai segítő tevékenység) tartalmának bemutatására, és az eddigi tapasztalataink megismertetésére helyeződött a hangsúly a szakmaközi megbeszéléseken. A létszámbővítéssel új kollégák érkeztek, új tudással, speciális ismeretekkel, mely pozitívan hatott a team munkájára.

A tankerület vezetőivel és a kerületi iskolák igazgatóival javult a kapcsolatunk, már nem érződik olyan nagymértékű bizalmatlanság az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységünk irányába. A magán és az egyházi fenntartású intézmények vezetői lényegesen kisebb aktivitással vettek részt a számukra rendezett találkozón és még többen nyilvánítják ki fenntartásaikat.

Esetkonferencia – esetmegbeszélő csoport

13 esetkonferenciát és 2 esetmegbeszélőt tartottunk a 2018-as évben. 12 esetkonferencián jelen volt esetmenedzser a gyermek helyzete miatt.

Általánosságban elmondható, hogy arányaiban a meghívottak többsége eljön és aktívan vesz részt a közös gondolkozásban, szerepvállalásban.

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

Általános személyes segítő szolgáltatás, egyéni esetkezelés – szociális segítőmunka

A család-és gyermekjóléti szolgálatban a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával, a szociális és mentálhigiénés problémái vagy krízishelyzete miatt segítséget igénylő személlyel vagy családdal az okok megszüntetése, valamint az életvezetési képességek megőrzése céljából egy közös megállapodáson – cselekvési terven – alapuló segítő munkafolyamatban működünk együtt.

A gazdasági aktivitás mutatói

Gazdasági aktivitás	2017. fő	2017. ebből nő/lány	2018. fő	2017. ebből nő/lány
Foglalkoztatott	201	116	91	49
Munkanélküli	39	24	5	3
Inaktív	150	106	119	66
ebből: nyugdíjas	44	39	4	4
ebből: 15 éves vagy idősebb tanuló	29	14	89	40
Eltartott 0-14 éves korú gyermek	162	71	19	11
összesen	552	317	234	129

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

A fenti táblázaton az együttműködési megállapodással végzett szociális segítő tevékenységben részesülők foglalkoztatási adatait a jelentős létszám csökkenés miatt, arányaiban szükséges vizsgálni. Ebben az esetben az látható, hogy a foglalkoztatottak aránya változatlan (2017-ben 36,3% 2018-ban 38,8%), csökkent a munkanélküliek aránya (2017-ben 7%, 2018-ban 2,1%) és nőtt az inaktívaké (2017-ben 27,3% 2018-ban 50,8%), melyben csökkent a nyugdíjasok aránya (2017-ben 29,1% 2018-ban 3,3%) és jelentősen nőtt a kamaszok részvételi aránya (2017-ben 19,2% 2018-ban 74,7%).

Az iskolai végzettség tekintetében, jelentős a felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők száma. A gyermekvédelmi problémák: családon belüli konfliktus, válási krízis, nevelési nehézségek sok esetben a magasan kvalifikált szülők családjában is jelen vannak. 2017-ben 24,2 %, 2018-ban 27,7 % volt az arányuk az ellátottak körében.

A családi összetételt vizsgálva azt látjuk, hogy a problématípusoknak megfelelően a gyermekes családok a felülreprezentáltak, az egyedül élők, valamint a házastársi (élettársi) kapcsolatban élő gyermektelen párok száma és aránya csökkent: 2017-ben 56,8%, 2018-ban 81,8% a gyermeket nevelő családok aránya, az egyedül élő és a házastársi (élettársi) kapcsolatban élő gyermektelen párok 2017-ben 37,2%-ot, míg 2018-ban csupán 10%-ot képviseltek az ellátottak körében.

Probléma típusok

Az KSH táblák nem összehasonlíthatók az előző évi adatokkal, mert 2018-ról a családok vonatkozásában kellett megadni adatokat, míg korábban személyekre bontva kategorizáltuk a problématípusokat.

Az azonban elmondható, hogy az anyagi problémák elenyésző számban jelentek meg 2018-ban, legnagyobb számban a családi problémák miatt kellett segítséget nyújtanunk.

A problémátípusokat tekintve a családi-kapcsolati konfliktus a vezető ok a szolgálattal való együttműködés során. A jelzett probléma tartalmát tekintve szülői elidegenítés, elhanyagolás, veszélyeztetés jelenik meg legfőképp. Az esetek többségében a feltáró munka során kiderül, hogy a probléma a szülők közötti kapcsolatra vezethető vissza, ahol az egyik szülő a másik szülő érdekkörében határozza meg a probléma okát. Ezekben az esetekben az érdemi előrelépést hozó egyéni belátást és felelősségvállalást ritkán tapasztaljuk; a hárítás, hibáztatás, manipuláció az a szülői magatartás, ami a segített családok felnőtt tagjait inkább jellemzi. Ez a negatív attitűd tovább erősödik az által, ha az eljárások – a fellebbezések miatt – elhúzódnak. Így fennáll a veszélye annak, hogy a segítő munka kiüresedik, a családok rossz tapasztalatot szereznek a beavatkozásunk, segítségünk hatékonyságát illetően.

Család-és gyermekjóléti központ

A Gyvt. 40/A.§-ban meghatározott feladatokat látja el:

- a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység keretében, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése és a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében végzendő *esetmenedzseri feladatokat*,
- a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő alábbi önálló egyéni és csoportos *speciális szolgáltatásokat*, ellátásokat biztosítja:
 - utcai szociális munkát,
 - készenléti telefon biztosítását,
 - kapcsolattartási ügyeletet,
 - óvodai és iskolai szociális segítséget,
 - jogi tájékoztatást,
 - pszichológiai tanácsadást,
 - családkonzultációt,
 - családterápiát,
 - fejlesztőpedagógiai szolgáltatást.

A központ szakmai egysége a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedéssel érintett családok/gyermekek eseteivel foglalkozik, valamint a kötelezően ellátandó speciális szolgáltatásokat biztosítja.

A gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó tevékenységek, mint a védelemben vett gyermekek és családjuk gondozása, a családjából kiemelt gyermekek családjába történő visszahelyezésének a szociális segítő munka koordinálásával, szervezésével és végzésével valósul meg. Ezt a tervezett, komplex tevékenységet az esetmenedzserek látják el, cél a gyermek(ek) veszélyeztetettségének megszüntetése.

Az esetmenedzserek a veszélyeztetettséget függvényében a védelemben vételi javaslatban pszichológus, nevelési tanácsadó, gyermekpszichiátria, pszichiátria, és

mentálhigiénés gondozó, jogász, családterápia, mediáció igénybevételére tesznek javaslatot. Ajánlhatják még a munkavállalási tanácsadást, a hátralékekezelést, napközbeni gyermek felügyelet igénybevételét vagy az átmeneti gondozást biztosító intézménybe történő delegálást az érintett gyermekek és családjuk vonatkozásában.

Amennyiben szükséges, máshol elérhető szolgáltatásokhoz delegáljuk az érintett családokat, gyermekeket.

Speciális gyermekjóléti szolgáltatásaink: a gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat (készenléti telefon), a kapcsolattartási ügyeletet, az utcai szociális munka, az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység biztosítása, illetve a kórházi szociális munka.

E mellett mentálhigiénés csoportunk szakemberei a családi konfliktusok megoldásához - különösen a válás, gyermekelhelyezés, kapcsolattartási problémák - nyújtanak segítséget, így pszichológusi tanácsadást, a családterápia/családi konzultációt, mediáció/közvetítői eljárást, autogén tréninget, különböző prevenciós programokat biztosítunk az igénybe vevők részére.

Az esetmenedzselés során felmerülő hiányzó ellátás/szolgáltatás továbbra is elsősorban a gyermekpszichiátriai ellátás.

Gyermekvédelmi gondoskodáshoz tartozó esetmenedzseri feladatok

Az intézményi munkamegosztás szerint a hatósági intézkedésekkel érintett ügyekkel három esetmenedzser foglalkozik. Az esetmenedzserek a védelembe, illetve nevelésbe vett, az ideiglenesen elhelyezett gyermekek esetében szociális segítő munkát is végeznek, szerveznek és koordinálnak.

Az esetmenedzser a szolgálat kezdeményezését követően elkészíti a védelembe vételi javaslatot (ld. Gyvt. 40/A. § (2) b) pontja és a Nmr. 28. § alapján a gyermek védelembe vételére, megelőző pártfogására, ideiglenes hatályú elhelyezésére, nevelésbe vételére, családba fogadására), majd továbbítja a gyámhivatal részére. A védelembe vétel véglegessé válását követően a kijelölt esetmenedzser végzi a szociális segítő munkát, a gondozási tervben leírtak teljesülésének segítését, ill. megvalósulását.

Továbbra is nehézséget jelent a védelembe vételi, felülvizsgálati eljárások elhúzódása, szakértői vizsgálat, illetve fellebbezés esetén még tovább halasztódik az eljárás. A hosszú eljárásnak a következménye, hogy a hatósági intézkedésre tett javaslat súlytalanná válik, a veszélyeztetett gyermek(ek) nem kap segítséget, ha szülő a határozat véglegessé válásáig nem akar együttműködni. Ezekben az esetekben nehéz érdemi segítséget nyújtani, eredményt elérni.

2018-ban az esetek eloszlása a következők szerint alakult.

Védelembe vett gyerekek száma 32 (24 család) volt. Ebből 8 gyermek (6 család) védelembe vételére nem központunk tett javaslatot, ők illetékesség változása miatt kerültek a központunkhoz. Közülük 5 család (7 gyermek) még ebben az évben a kerületünkől is elköltözött. Két család esetében életviteli problémák, többszöri lakóhelyváltás volt ez egyik fő veszélyeztető tényező, ami miatt a gyermekek védelemben voltak. A másik három család esetében a külön élő szülők konfliktusa miatt a kamaszkorú gyerekek vándoroltak egyik szülőtől a másikig. Esetükben

lojalitásválság, érzelmi bántalmazás, ellennevelés volt az elsődleges probléma, ami szomatikus tüneteket is okozott a gyermekeknél.

2018-ban két gyermek (2 család) védelembe vétele eredményesség miatt megszűnt. Sajnálatos módon van olyan védelembe vett gyermek, akinek felülvizsgálati javaslatunk ellenére sem született még határozat (még folyik az eljárás), pedig már a második felülvizsgálat lenne esedékes.

Kerületünkben jellemzően – néhány kivételtől eltekintve – az elsődleges problémát a gyermekek bevonása jelenti a családi konfliktusokba, a szülők közötti csatározásokba. Előfordul, hogy a szülők szeretnék a gyermeket a másik fél ellen hangolni, a gyermek eszközzé válik egymás életének megnehezítésében. Legtöbbször a háttérben mentális problémák, vagy éppen anyagi viták húzódnak meg. Ebben a helyzetben a gyermekek érzelmileg sérülnek, hiszen ők mindkét szülőt szeretik, mindkettőhöz ragaszkodnak. Egy esetben szexuális abúzus gyanúja is felmerült, a védelembe vétel mellett rendőrségi eljárás is folyt. Ez utóbbinak a kimeneteléről nincs információnk, mivel időközben a gyermek és az édesanya, illetve a testvére másik kerületbe költözött.

Az esetek között találkoztunk még a gyermek fizikai, lelki bántalmazásával, életviteli problémával, szülői elhanyagolással, tankötelezettség elmulasztásával, pszichés problémával, a szülő szenvedélybetegségével (alkoholizmus), kamaszkori krízissel, nevelési problémákkal.

2018-ban a gyermekek védelembe vételére 29 gyermek esetében (21 család) tettünk javaslatot, közülük 4 család (8 gyermek) időközben elköltözött. Az eljárás még 10 gyermek (8 család) esetében tart.

50 órát meghaladó igazolatlan hiányzás 3 gyermeket (2 család) érintett. Az elmúlt évekhez hasonlóan az ilyen esetek száma továbbra is alacsony.

Az esetmenedzseri munka során kisebb szabálysértést elkövetők is a látókörünkbe kerülnek, ilyenkor minden esetben felmerül a megelőző pártfogás szükségességének kérdése is.

2018-ban 17 gyermek esetében (15 család) olyan szabálysértéshez, illetve kockázat értékeléshez kapcsolódó megkeresés érkezett központunkhoz, ahol nem javasoltuk a védelembe vételt.

Védelembe vételt és megelőző pártfogás elrendelését két gyermek (2 család) esetében javasoltuk. Itt mindkét esetben garázdaság, verekedés, csoportos elkövetésről volt szó. Azokban az esetekben, ahol nem javasoltuk hatósági intézkedés elrendelését a feltáró folyamat során nem derült fény olyan okra, ami megalapozta volna az ilyen jellegű döntést. Ezek a kamaszkorú gyerekek jó családi háttérrel rendelkező fiatalok, akik felelőtlenül cselekedtek, nem gondoltak tettük súlyára. Szerepet játszott a kortárscsoport befolyása, a közös „balhézás” megélése. Legtöbbször egyszeri botlásról, meggondolatlanságból elkövetett szabálysértésről volt szó. Olyan is előfordult, hogy már megtörténtek azok a lépések, melyek szükségesek voltak, pl. elterelés. Az elmúlt évek tapasztalatai is azt mutatják, hogy ezek a gyerekek nem követnek el újabb szabálysértést, nem kerülnek újra a látókörünkbe.

A szabálysértési eljárások okai például: jegyellenőrrel való vita, falfirka, kis értékre elkövetett lopás gyanúja, drogfogyasztás (marihuánás cigaretta) fogyasztása. A hatósági intézkedés szükségességének kérdését minden esetben egyeztetjük a megelőző pártfogóval.

2018-ban 23 nevelésbe vett gyermek (11 család) tartozott a központ szakmai egységéhez. Ezeknek az eseteknek is részét képezte a szociális segítő tevékenység. Nevelésbe vétel elrendelésére központunk nem tett javaslatot. 2018-ban központunkhoz 2 család (8 gyermek) is költözött, akiknek gyermekeik szakellátásban vannak, egy fiatal nevelésbe vétele megszűnt nagykorúvá válása miatt. A nevelésbe vett gyermekek esetében a felülvizsgálatokra elkészítettük a gyámhivatal által kért javaslatokat 5 esetben 10 gyermek vonatkozásában.

2018-ban ideiglenes hatályú elhelyezett gyermek 9 volt (4 család). Közülük egy gyermek esetben a javaslatot 2017-ben tettük, azonban az eljárás elhúzódása miatt az ügy 2018-ra is áthúzódott. A többi esetben nem központunk volt az, aki az eljárást elindította. Az ideiglenes hatályú elhelyezés indoka bántalmazás (fizikai, lelki), elhanyagolás, helytelen életvezetés, elégtelen lakáskörülmények, szenvedélybetegség volt.

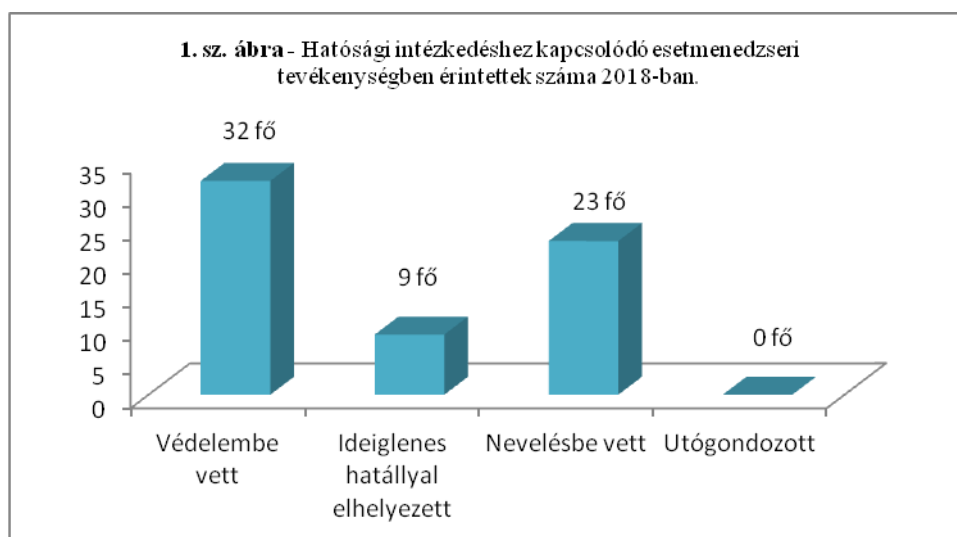
Családba fogadásra egy esetben tettünk javaslatot, esetmenedzseri tevékenységet 3 családba fogadott gyermek esetében végeztünk összesen.

A 1. sz. táblázat és az 1. sz. ábra a 2018-ban hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri tevékenységben érintettek számát mutatja.

1. sz. táblázat - Hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri tevékenységben érintettek szám száma 2018-ban (korcsoport szerint) Nem halmozott adat!						
	Védelembe vett (fő)	Ideiglenes hatállyal elhelyezett (fő)	Nevelésbe vett (fő)	Utógondozás, szakellátásból kikerült (fő)	Összesen (fő)	Ebből lány (fő)
Összes érintett száma (fő)	32	9	23		64	31
0-2	4				4	2
3- 5	2	2	5		9	4
6 -13	16	5	16		37	17
14 -17	10	2	2		14	8
Ebből lány (fő)	17	6	8		31	

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

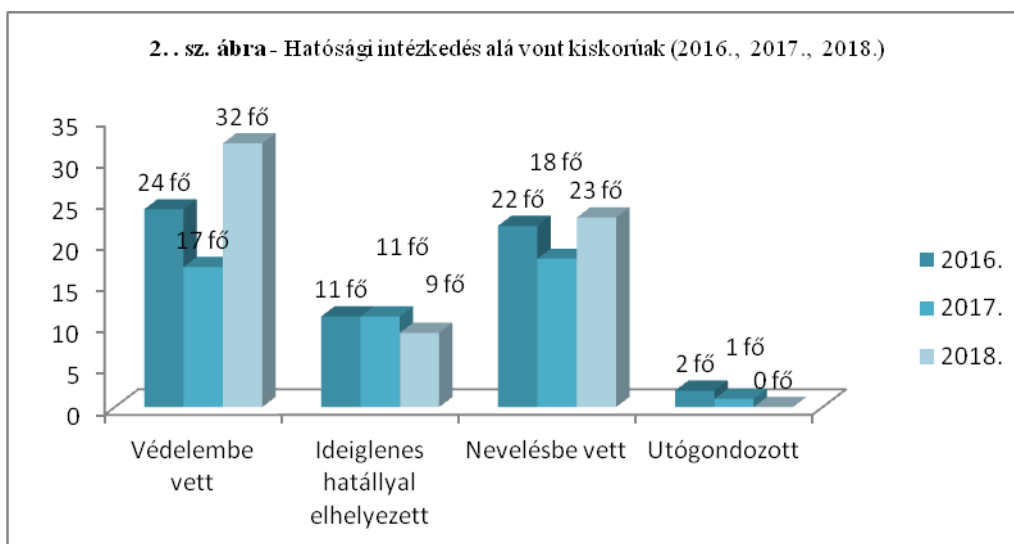
Hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak közül hátrányos helyzetű 5 gyermek, halmozottan hátrányos helyzetű 29 gyermek volt.

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

A **2. sz. ábra** a 2016-tól bekövetkező struktúraváltást követő évek összehasonlító adatait mutatja (2016., 2017., 2018.). Az ábrán látható, hogy a gondozási tevékenység során az esetszámokban csekély növekedés mutatkozott a hatósági intézkedéssel érintettek számában.

A védelembe vettek számának növekedéséhez az is hozzájárult, mint azt a fentiekben már említésre került, hogy több védelembe vett gyermek csak átmenetileg tartózkodott a kerületünkben. Az ideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésbe vett gyermekek számában nem mutatkozott jelentős eltérés a vizsgált években. Összességében azonban az látszik, hogy az évek során hasonló esetszámmal dolgoznak az esetmenedzserek.

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

A Központ szakmai egységéhez gyermekbántalmazással, elhanyagolással kapcsolatos esetek is érkeztek (ld. **2. sz. táblázat**).

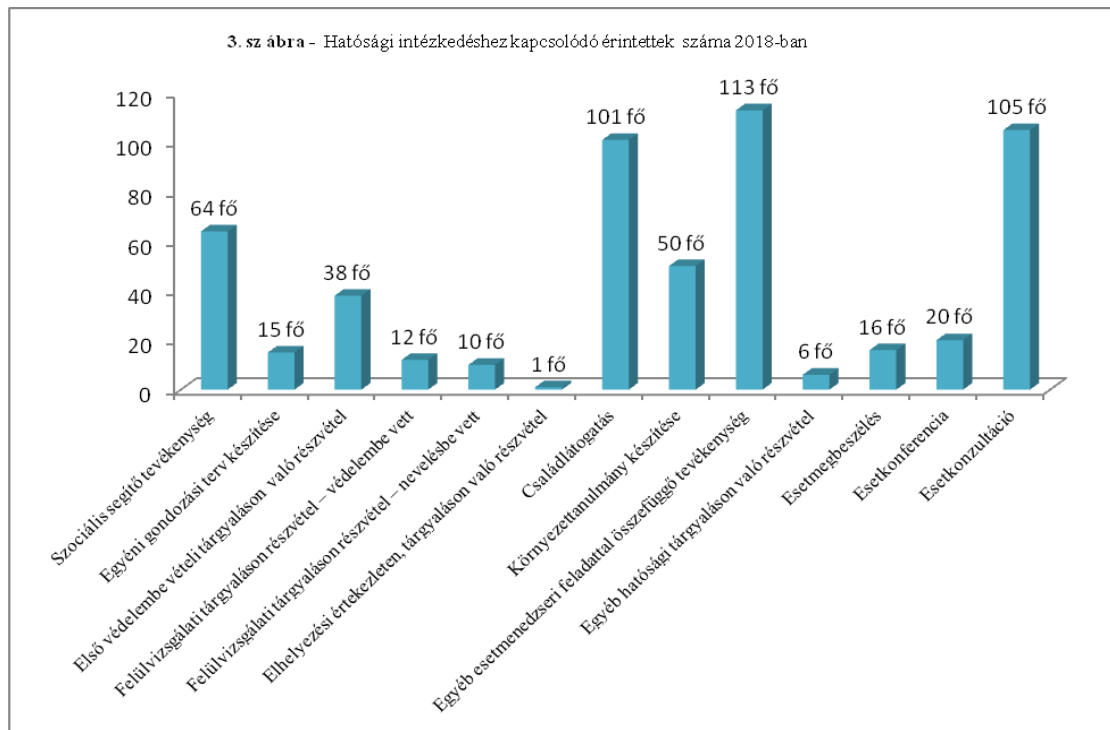
2. sz. táblázat (2018.) A központnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt gyermek adatai		A bántalmazott kiskorúak száma (fő)			Az elhanyagolt kiskorúak száma (fő)	
Családon belül		fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
	szülő által	8	30	1	5	12
	testvér által					
	egyéb rokon, hozzátartozó által					
	összesen (fő)	8	30	1	5	12
	ebből szolgálat továbbította	3	12	1	3	4
	ebből lány (fő)	5	12	1	4	9
Családon kívül	gyermek által					
	felöltt által					
	intézmény munkatársa által					
	összesen (fő)					
	ebből leány (fő)					
	összesen (fő)	8	30	1		

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

Tapasztalataink alapján a gyermek fizikai bántalmazását a szülők indulatkezelési problémái és nevelési hiányosságai okozzák. Elhanyagolás szintén előfordult, amikor is a szülő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését (pl. egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények). Szülői elhanyagolás megjelenési formái közül egyaránt találkoztunk érzelmi és fizikai elhanyagolással.

A gyermekek magatartásában jelentkező tünetek sok esetben az érzelmi elhanyagolás következményei. A gyermekek részéről tapasztalt negatív viselkedési formák olyan tünetek, melyek mindig valamilyen diszfunkcionális működésre utalnak.

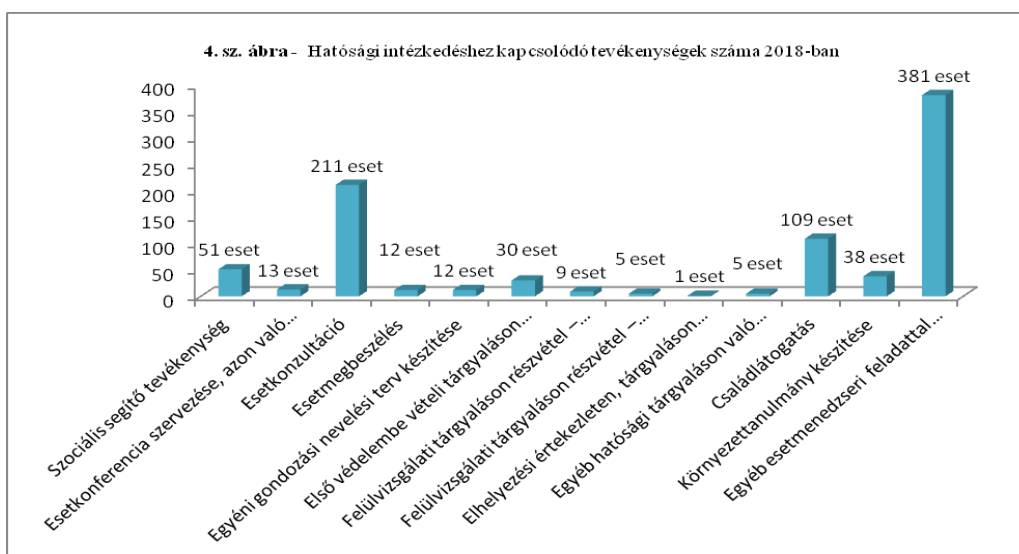
Bántalmazással kapcsolatos jelzések általában a szolgálat szakmai egységéhez érkeznek, ahol a feltáró munkát követően, amennyiben bebizonyosodott a súlyos veszélyeztetés, védelembe vételi javaslat készült.

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

A 3. sz. ábra azoknak a kiskorúaknak a számát mutatja, akik hatósági intézkedésben (javasolt és jogerős) érintettek. A 4. sz. ábra pedig hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri tevékenységek számát jelöli. Mindkét ábrán (3. sz. és 4. sz. ábra) jól látható, hogy 2018-ban is a nevelésbe vett gyermekekhez fűződő felülvizsgálatok száma alacsony volt, a korábbi évekhez hasonlóan, ennek pontos okairól nincs információnk, vélhetően itt is az eljárások elhúzódása lehet az ok.

Központunk munkamegosztása szerint, a védelembe vett gyermekek esetében a szociális segítő tevékenységet az esetmenedzserek nyújtják. Ez a feladatellátás a kimutatásban a fogalom használat szabályait figyelembe véve, mint tevékenység az egyéb kategóriában jelenhet meg. Így az esetmenedzserek tevékenységét, ami a hatósági intézkedésekhez kapcsolódik az egyéb esetmenedzseri feladatokkal összefüggő kategória (4. sz. ábra) mutatja. További javaslatok készítése, elsősorban a szabálysértést elkövetők esetének felderítése, mint egyéb esetmenedzseri tevékenység jelenik meg.

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

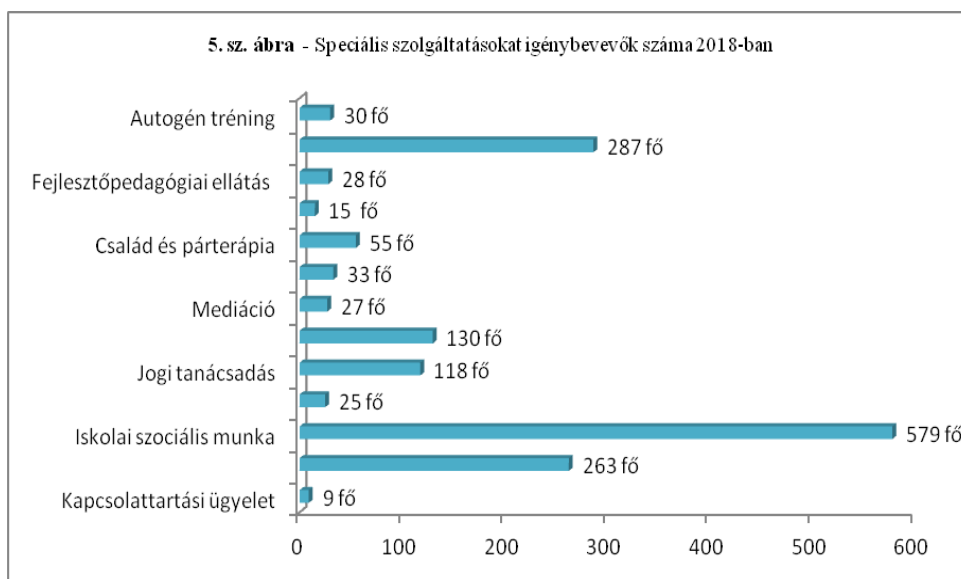
Család- és Gyermekjóléti Központ speciális feladatai

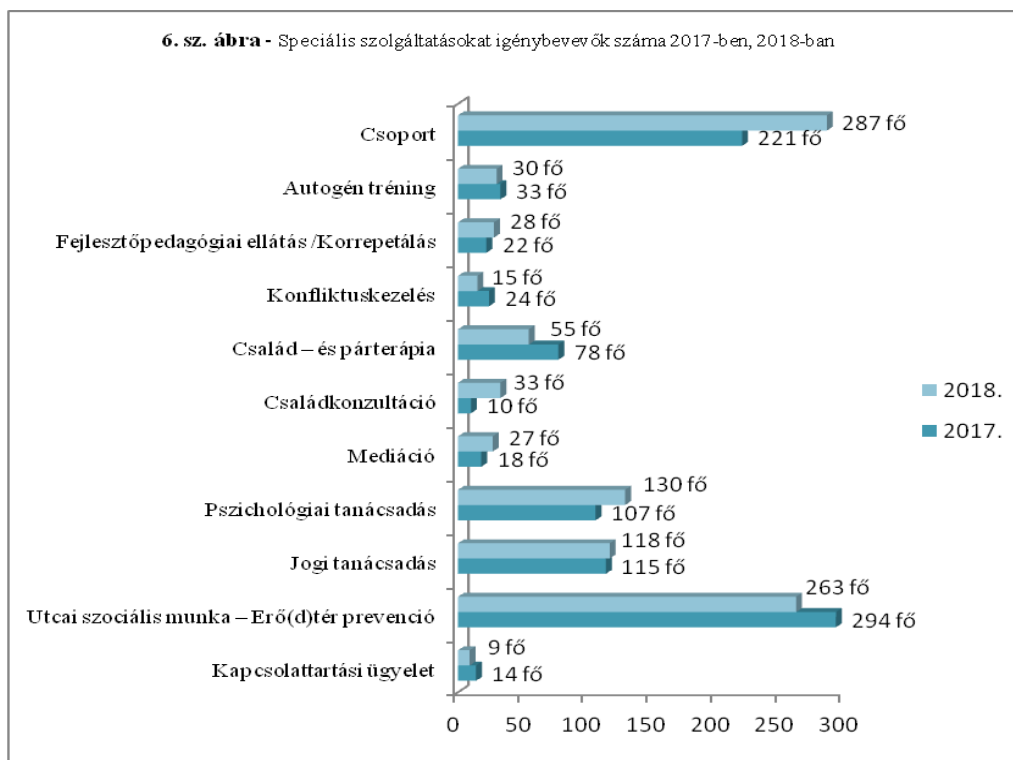
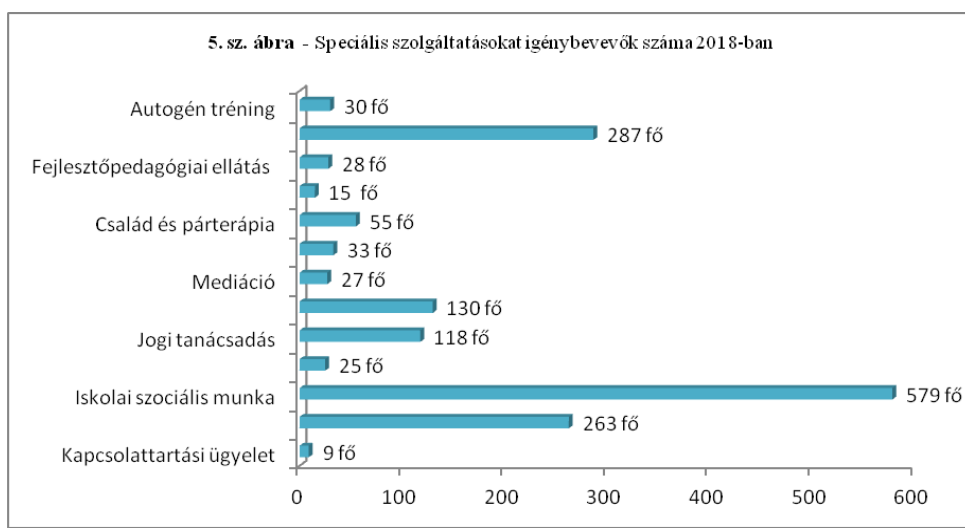
A központ által biztosított speciális szolgáltatások igénybevétele folyamatos.

2018-ban az igénybevevői létszám emelkedett, ennek oka az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység biztosításának kötelező bevezetése szeptember 1-jétől. Miután az iskolai és szociális segítőtevékenység bevezető szakasza lezárult, várhatóan az ellátottak számában további növekedés lesz.

2016-ban 1438 fő részéről történt igénybevétel, 2017-ben 1404 fő, 2018-ban pedig 1596 fő számára biztosítottuk a szolgáltatásainkat.

Az 5. sz. ábra a központ speciális szolgáltatásait igénybevevők számát mutatja 2018-ban. Speciális szolgáltatásaink igénybevétele önkéntesen van lehetséges a területben élő igénybevevők számára, illetve hatósági kötelezés alapján.

A 6. sz. ábra 2017. és 2018. adatait hasonlítja össze a speciális szolgáltatások vonatkozásában. Látható, jelentős eltérés nem volt az igénybevevők számában. A speciális szolgáltatások által biztosított segítőtvevényesség biztosítása az alábbiak szerint történt:

Kapcsolattartási Ügyelet

A szolgáltatást két kolléga koordinálja. A Kapcsolattartási Ügyelet nyújtása a személyi, tárgyi feltételekhez igazodva a határozatot hozó szervvel történő előzetes egyeztetés szerint történik.

A megfelelő szakmai színvonal biztosítása, illetve jogszabályban foglaltak betartása érdekében a Kapcsolattartási Ügyelet igénybevételenek feltétele a Kapcsolattartás Házirendjének (protokoll) és a Kapcsolattartási Ügyelet Intézményi – Keret Megállapodás elfogadása.

2018-ban kapcsolattartási ügyeletünket ténylegesen 3 család vette igénybe. Közülük egy család esetében önkéntes megkeresés alapján nyújtottuk a szolgáltatást.

A Kapcsolattartási Ügyeletünk működéséről elmondható, hogy bár az érintett felek megismerik és elfogadják a Kapcsolattartás Házirendet és a Keret Megállapodást a konfliktusokkal terhelt családi viszonyok miatt nem minden esetben zökkenőmentes a kapcsolattartás, a sértett fél a mi szolgáltatásunkkal sem elégedett. A szolgáltatást biztosító kollégák ezekben az esetekben szakszerűen, a gyermek érdekeinek védelmét figyelembe véve járnak el.

Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat

2018-ban 25 alkalommal hívták a készenléti telefon számát és kértek segítséget.

A jogszabályoknak megfelelően készenléti szolgálat megszervezésével állandó elérhetőséget, folyamatos jelenlétet biztosítunk a nyitvatartási időn túl felmerülő krízishelyzetekben. A készenléti telefon az intézmény nyitvatartási idején túl hívható. Krízis esetén azonnali segítség, tanácsadás, vagy tájékoztatás érhető el. Készenléti szolgálatunk elsősorban telefonon történő segítségnyújtást jelent, de a kollégák felkészültek arra is, hogy krízishelyzetben a gyermek fellelhetőségének helyén nyújtsanak segítséget, 2018-ban ilyen eset nem fordult elő. Az ügyeletet biztosító kollégák heti váltásban látják el a készenléti ügyeletet, ez csütörtöki átadást – átvételt jelent. A készenléti szolgálat hívásairól feljegyzés készül, illetve a hétfőnként megtartott közös teamen megbeszélésre kerül. A készenléti telefon száma közismert, honlapunkon, szórólapokon szerepel.

A készenléti telefon hívható hétfőtől – péntekig este 18.00. órától reggel 08.00 óráig. Hétfőig péntek 14.00. órától hétfő 08.00. óráig.

Előfordul, hogy nem az illetékességi területünkről érkezik a segítségkérés, de természetesen ezekben az esetekben is meghallgatjuk a hívó fél problémáját, tájékoztatást nyújtunk számára, elsősorban válási kérdésekkel, családi konfliktussal, gyermekláthatási/kapcsolattartási problémákkal kapcsolatban érkeznek a hívások.

Utcai szociális munka

Az Erő(d)térben végzett szabadidős tevékenység célja a hatékony prevenció biztosítása. E cél érdekében folyik a különböző programok, szabadidős tevékenységek szervezése és lebonyolítása. Az Erő(d)térben folyó szociális munkával a gyermekek/fiatalok számára olyan alternatívákat tudunk kínálni, ami lehetőséget ad szabadidejük hasznos eltöltésére. Fontos, hogy legyen számukra egy olyan védett hely, ahol kortársaikkal találkozhatnak. Célunk még a veszélyeztetett gyermekek, fiatalok

felkutatása, velük a kapcsolat felvétele, hogy ők is részévé válhassanak az Erő(d)tér közösségnek.

Az Erő(d)térbe rendszeresen járó gyerekek helyzetét az utcai szociális munkát végző kollégák jól ismerik. Ha a gyerekek biztonságban érzik magukat, akkor szívesen beszélnek a mindennapi életükről, a felmerülő problémáikról, előfordul, hogy a gyermekek szülei fordulnak segítségért a kollégákhoz nevelési és egyéb problémáik megoldásához kérnek tanácsot.

Amennyiben szükséges a gyerekek és családok problémáinak megoldásához az utcai szociális munkát végző kollégák delegálják a családot pszichológushoz, tanácsadókhoz, illetve konzultálnak a családsegítővel és esetmenedzserrel, óvodai és iskolai szociális segítővel.

2018-ban változás történt a szolgáltatást nyújtó kollégák személyében. A 12 éven keresztül együtt dolgozó páros, elhagyta intézményünket: május végén az egyik, szeptember végén a másik kolléga távozott, ezért a nyári időszakban az óvodai és iskolai segítő és családsegítő, valamint esetmenedzser kollégák kapcsolódtak be a szabadidős programok, illetve a táborok megvalósításába. Az év utolsó négy hónapjában már két új fiatal kolléga látta el a feladatot, illetve megbízási szerződéssel szükség szerint egy szintén fiatal kolléga segítette a munkát.

A személyi változások ellenére is tudtuk biztosítani a folyamatos működést és a tervezett programokat megvalósítottuk. Az Erődtérbe látogató gyermekek számában nem tapasztaltunk csökkenést, sőt az év végére nőtt a rendszeresen oda látogató gyermekek száma.

Az új kollégák a gyerekekkel/fiatalokkal való kapcsolatépítésre helyezték a hangsúlyt, így szabad interakciós beszélgetésekkel, kötetlen játékokkal próbálták az érintettek véleményét, igényét megismerni. Figyelemmel, érdeklődve, nyitottan álltak az Erő(d)térbe látogató gyerekekhez, hogy megtalálhassák a kapcsolódási pontokat, így az Erő(d)tér megtartó ereje, közösségépítő tevékenysége továbbra is megmaradt.

2018 elején az előző év tendenciái voltak jellemzőek. Azaz a korábbi gyermekközösség, akik az indulást követően elsőként kezdtek járni „kirepültek”. Ezeknek a gyerekek egy része már csak alkalmanként kereste fel az Erő(d)teret, főként a külső programokon vettek részt.

A tanév alatt az általános iskoláskorú gyerekek főleg korrepetálás céljából látogattak az Erő(d)térbe. A középiskolások közösségi szolgálatukat 29-en teljesítették, ők és az önkéntes segítőik (3 fő) elsősorban a tanulásban segítettek. A korábbi évekhez hasonlóan idén is volt köztük olyan fiatal, aki a szolgálat teljesítése után beépült a közösségbe és szívesen jött a programokra.

A korábbi gyakorlathoz hasonlóan több esetben történt utcai felderítő munka. Új területeket is felderítettek a kollégák, ilyen volt például a Budai hídfő és a Zsigmond tér közötti terület. Tapasztalatok szerint nem volt olyan kirívó eset, amikor csellengő, bandázó gyermekekkel találkoztak volna a tanítási időben. Amikor központunkhoz ügyeleti időben hívás érkezett a gyermekvédő hívószámról, több alkalommal is vizsgáldtak a jelzésben szereplő helyszínen.

A külső programokon kívül a gyerekeknek egész évben lehetőségük van kézműveskedni, társasjátékozni, beszélgetni, filmet nézni, pingpongozni, csocsózni, biliárdozni, számítógépet használni.

A jóga, mint csoportfoglalkozás folyamatos volt az első félévben, hétfőn és szerdai napokon tartották a foglalkozást, ahová 3-7 gyerek járt rendszeresen.

A szabadidő szervezési feladatok megvalósulását a 8.5. számú fejezet tárgyalja.

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

2018. szeptember 1. napjától a Gyvt. alapján a központoknak kötelezően biztosítani kell valamennyi köznevelési intézményben – fenntartótól függetlenül - az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység során végzett szolgáltatást. Az óvodai és iskolai szociális segítés a jogszabályban foglaltak szerint minden a kerületünkben óvodába, iskolába, kollégiumba járó gyermeket érint.

Az EMMI-től kapott tájékoztatás szerint ez 16 609 fő gyermeket jelentetett (2017. évi adat). Azonban az oktatási– nevelési intézményektől érkező adatok alapján ténylegesen a kerületünkben 17 240 fő gyermeket érint e tevékenység.

Az óvodai és iskolai szociális segítés célja a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújtani a köznevelési intézménybe járó gyermekeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak, valamint az intézményben megjelenő egyéb szakembereknek.

A segítők egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez. A jelentkező igényekhez igazodva a kollégák csoportot szerveznek önismeret és készségfejlesztés, egészségfejlesztés, pályaorientáció, stb. támogatása céljából. Közösség fejlesztés körében többek között szabadidős programok szervezését, mentálhigiénés team kialakítását végzik.

Az óvodai és iskolai szociális segítő a területén működő köznevelési intézményben az együttműködési megállapodás szerint - szükségletek figyelembe vételével – ügyeletet/fogadóórát, személyes és telefonos konzultációt, szakmai megbeszélést, esetmegbeszélést, esetkonferenciát biztosít. A köznevelési intézményekben, információt nyújt az óvodai iskolai szociális segítő munkáról, a család-és gyermekjóléti szolgálat/központ működéséről, az elérhető szolgáltatásokról, a segítségnyújtás formáiról, szülői és a gyermeki jogokról és köteleességekről, a szociális ellátórendszer működéséről és szükség szerint segítséget nyújt ügyintézésben. (pl. adott oktatási – nevelési intézményben szórólapok, plakátok kihelyezése, iskola honlapján megjelenés).

Központunkban a jogi szabályozást megelőző években is folyt un.”iskolai szociális munka”, igaz más formában, más intenzitással, azonban az elmúlt időszak tapasztalatait, a már kiépült kapcsolatrendszert jól tudtuk hasznosítani az új struktúra kialakításánál.

A szolgáltatás biztosítása a köznevelési intézmény, illetve a fenntartója és a család-és gyermekjóléti központ közötti együttműködés alapján történik. Az együttműködés kialakítása érdekében 2018 szeptemberétől több egyeztetésre, konzultációra került sor az adott intézményekkel. Esetünkben ez 78 intézményt jelent.

A kerületben állami fenntartású oktatási- nevelési intézmény 18 db található (ebből 2 kollégium), az önkormányzat 12 óvodát (több telephellyel) és az egyesített bölcsődét (6 telephellyel) tart fent, 1 fővárosi önkormányzat által fenntartott óvoda is található a kerületben (Cseppkő Óvoda). Nem állami fenntartású (alapítvány, egyházi, stb.)

oktatási-nevelési intézmény 38 – általános iskola, középiskola, gimnázium, szakiskola: 12 db., óvodai nevelést nyújtó: 26 - működik a kerületben.

2018 végére óvodai és iskolai segítők létszáma 9 fő lett. Terveink szerint 10 fővel kezdtük volna meg a feladat ellátását, azonban nem jelentkezett a kiírt pályázatra olyan jelentkező, aki megfelelt volna. A jogszabály személyi feltételként 16 főt ír elő. Az előírt szakmai létszám betöltésére terveink szerint 2019 szeptemberében kerülhet sor.

Nagyon sok előkészítést, többszöri egyeztetést igényelt az óvodai és iskolai szociális munka bevezetése, hiszen összesen a központunk vonatkozásában 78 intézménnyel, illetve a fenntartójukkal kellett egyeztetni. Kérdőívet jutattunk el az intézményekhez, hogy tájékozódjunk, arról milyen fajta segítséget igényelnének.

Az egyeztetési folyamatot nehezítette, hogy az oktatási – nevelési intézményekre vonatkozó jogszabályok módosítása nem történt meg, illetve számukra protokoll nem készült. Ennek lehetett az oka, hogy a kapcsolatfelvétel során, néhány intézmény részéről érződött némi értetlenkedés, távolságtartás. Inkább „házon belül” szeretnének minden felmerülő nehézséget kezelni, nem szívesen vennék, ha kikerülne az iskola falai közül a probléma.

Alapítvány által fenntartott intézmények több esetben idegen nyelvű óvodát, iskolát működtetnek, például van olyan oktatási intézmény, ahol 40 %-a külföldi diák, érthető, ha ezeknek az intézményeknek több idő kell ezen tevékenység megismeréséhez és elfogadásához. Tapasztalatink szerint a magán/alapítványi intézmények óvatosak, még erőteljesen féltik és védik az ott megjelenő magasabb társadalmi státuszú családok, gyermekek magánszféráját, érdekeit, továbbá van olyan egyházi fenntartású intézmény, ahol szintén akadályokba ütközik az együttműködés kialakítása. Ezeknél az alapítványi/egyházi intézményeknél várhatóan hosszabb időt fog igénybe venni a szolgáltatás elfogadtatása.

Tapasztalataink szerint viszont azokban az esetekben, amikor a pedagógus találkozott egy-egy nehézséggel, gyermekkel kapcsolatos problémával, a megoldás érdekében hatékonyan és gördülékenyen tudunk együtt gondolkodni, a problémát megoldani.

Összességében elmondható, hogy a legtöbb esetben az intézmények vezetői és fenntartó nyitottak és együttműködőek voltak. Hasonló hozzáállást tapasztaltak a kollégák a társszakmák képviselői (iskola pszichológusok, iskolai védőnők, fejlesztő pedagógusok) részéről is.

2018 végéig 59 intézménnyel sikerült az Együttműködési Megállapodás megkötöni. A hátralévő intézményekkel tovább folyik az egyeztetés, vélhetően velük is sikerül mielőbb megállapodni.

Több intézményben már sikerült elérni, hogy tájékoztató anyag jelenjen meg a szolgáltatásról az iskolák honlapján.

A szükségletfelmérés értékelését követően munkaterv/szolgáltatási terv készül, melyben a konkrét feladatok kerülnek meghatározásra az adott oktatási évre, és adott intézménnyel. A kérdőívek folyamatosan érkeznek. Mostanáig 41 db. szükségletfelmérő érkezett be, ezek feldolgozása folyamatos. Sajnálatos módon van olyan alapítványi iskola, ahol szükségletfelmérésből az derül ki, hogy nincs szükségük az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenységre.

A munkatervek elkészítésének, véglegesítésének reális határideje vélhetően 2019. január vége lesz.

A szükségletfelmérő kérdőívek alapján legtöbbször a szociális területet érintő változásokról való tájékoztatást, jogszabály változások követését, pedagógusokkal való konzultáció lehetőségét, szülők és pedagógusok közötti kommunikáció segítségét, prevenciós csoport és mentálhigiénés team létrehozását, szülőknek történő tanácsadást, osztályközösségek erősítését nevesítették.

Az év végére kialakultak a rendszeres ügyeleti idők azokban az intézményekben, ahol már megtörtént az egyeztetés az igényekről. Az intézményekben a kapcsolattartó személye általában igazgatóhelyettes, iskolatitkár, gyermekvédelmi felelős feladatokat ellátó pedagógus. Jelenleg a kollégák az iskolákba hetente járnak ki, de van olyan oktatási intézmény, ahol hetente kétszer is megtalálható az óvodai és iskolai szociális segítő. Az óvodákba a szükségletekhez igazodva kéthetente, havonta látogatnak el a kollégák. A magán/alapítványi óvodák inkább a havi, illetve szükség szerinti látogatást preferálják. A kollégák óralátogatáson, esetmegbeszélésen, tantestületi értekezleten, szülői értekezleten, pedagógussal, védőnővel, pszichológussal, fejlesztőpedagógussal való konzultáción, közösségépítő foglalkozáson vettek részt. Természetesen egyéni konzultációt/tanácsadást is biztosítanak a szülőknek és a gyermekeknek.

Sajnálatos módon az iskolák nem egyforma mértékben tudják biztosítani az optimális infrastrukturális hátteret a segítő munka elvégzéséhez, az egyéni és csoportos tevékenységhez. Van olyan intézmény, ahol egyáltalán nem tudnak külön helyiséget biztosítani a kollégáknak, ők a tanárban, folyósón vagy ahol éppen hely van, ott végzik a munkát. A kollégák elhelyezése változatos, van, aki külön irodát kapott, orvosi szoba, fejlesztőpedagógus, pszichológus, védőnő szobája került még felajánlásra.

Célunk, hogy lehetőség szerint minél több mentálhigiénés team tudjon működni az intézményekben, eddig 10 ilyen team jött létre.

Az iskolák számára továbbra is felajánljuk a különböző preventív segítségnyújtási formákat, ilyen a több osztályban elindított iskolai közösségfejlesztés. Ezekben az esetekben a cél az osztályközösségek kohéziójának javítása, a tolerancia, összetartás erősítése, egymás elfogadásának fejlesztése (ld. fent Csoport).

Az óvodai és iskolai segítő az intézmény két telephelyén végezhetik az adminisztrációval összefüggő feladatokat. Jelenleg 5 kolléga a Szász Károly utcában, 4 kolléga a Rezeda utcában került elhelyezésre. A Rezeda utcai telephely decemberben kapta meg a működési engedélyt. Az iroda rendbe tétele követően a helyiség berendezése is megtörtént. Hűvösvölgy, Hidegkút vonzáskörzetéhez tartozó intézményekkel kapcsolatban lévő kollégák a Rezeda utcai irodában tudnak dolgozni.

Az óvodai és iskolai segítő tevékenység dokumentálására a módszertani ajánlás szerinti munkanaplót használjuk.

Összességében elmondható, hogy az intézmények többségben, mint a munkájukat segítő új szolgáltatásra tekintenek az óvodai és iskolai szociális segítségre. Tapasztalataink szerint a pedagógusok túlnyomó többsége szívesen fogadta a felajánlott segítséget.

Kórházi szociális munka

A kerületünk lakosságát ellátó, de nem a kerületben működő kórházakban dolgoznak kórházi szociális munkások, amennyiben az illetékességi körünkbe tartozó

családnál/gyermeknél észlelnék gyermekvédelmi problémát, jelzést küldenek részünkre. A jelzést követően minden esetben megtörténik a kapcsolatfelvétel az érintett családdal, illetve visszajelzést küldünk a kórházi szociális munkásnak, vagy a védőnőnek, amennyiben szociális segítő tevékenységre van szükség, az eset átadásra kerül a szolgálat szakmai egységének.

Jelenleg a kórházi szociális munka koordinálását az észlelő-és jelzőrendszeri felelős látja el.

Jogi tanácsadás

A jogi segítségnyújtást megbízásos jogviszony keretében, két jogász alkalmazásával biztosítja az intézmény. A szolgáltatást minden kerületi lakos számára ingyenesen nyújtják. A jogi tanácsadás igény szerint, heti négy-négy órában előjegyzés útján érhető el. A szolgáltatást nyújtó ügyvédek között az esetek specializáció szerint oszlanak el. Hétfő délutánonként a Szász Károly utcában családjogi kérdésekkel (válási, gyermek elhelyezési és kapcsolattartási problémák) kapcsolatban kérhető a segítségnyújtás, szerda délutánonként a Horvát utcában munkajogi, gazdasági, tulajdoni ügyekben vehető igénybe a tanácsadás.

2018-ban 118 igénybevevőt fogadtunk.

Mentálhigiénés csoport

A mentálhigiénés csoport célja a mentális problémákkal küzdők pszichológiai megsegítése, az életvezetési, szociális nehézségek, krízisek kezelése a pszichológiai tanácsadás, a családterápia/családi konzultáció segítségével. Feladatunknak tekintjük a családi konfliktusok megoldásának elősegítését, a nehéz élethelyzetek feldolgozásának segítését, különösen a válás, családi konfliktusok, gyermekelhelyezés, kapcsolattartási problémák esetében.

2018 szeptemberéig 2 fő megbízási szerződéssel foglalkoztatott pszichológus nyújtotta a szolgáltatást, mivel egy kollégánk Gyed-re ment, őt szeptembertől helyettesíti egy új kolléga. A mentálhigiénés csoport munkájában még két családterapeuta, egy mentálhigiénés tanácsadó vesz részt. A feladatelosztás tekintetében egy kolléga kizárólag felnőtteknek nyújtja szolgáltatást, a gyermekkorúak problémájával szintén külön pszichológus foglalkozik, ide értve a szülőkonzultációt is.

A pár-és családkonzultációt, valamint a pszichológiai tanácsadást a legtöbb esetben önkéntes igénybevevők részére nyújtjuk. Az igénybevevők egy részét a családsegítők, esetmenedzserek, iskolai és óvodai szociális segítők is delegálták a szolgáltatásokba, valamint külső intézmények, gyermekpszichiátria és pedagógiai szakszolgálat ajánlására is érkeztek ügyfelek. Hatósági kötelezés alapján (védelembe vétel) 13 fő vette igénybe a pszichológiai tanácsadást, két fő pedig a családterápiát.

2018-ban szülő/gyerekkonzultációt és pszichológiai tanácsadást kérők válási krízis, gyermeknevelési kérdések, különféle traumák, életvezetési probléma/elakadás okán vették igénybe a szolgáltatásokat. A segítségnyújtás mindig az adott problémátípustól, illetve a szülőkkel, gyermekekkel kialakult kapcsolattól függ, az eddig lezárt esetekben szülőkonzultációkkal együtt 8-10 alkalmat jelentett a pszichológiai tanácsadás folyamata.

Pszichológiai tanácsadást 2018-ban 130 igénybevevő számára nyújtottunk. Így 94 felnőtt és 36 gyermek igénybevevő részesült a szolgáltatásban. A gyermek pszichológiai tanácsadásban részesülők közül 17 kiskorú kapott segítséget a szolgálat delegálása útján. A felnőtt pszichológiai ellátottak közül 38 igénybevevő a szolgálat ajánlására kapott ellátást.

Az ellátottak segítséget kértek családi konfliktusok, szenvedélybetegség, nevelési problémák, szorongás, agressziókezelés, életvezetési nehézségek miatt. Olyan esetben is nyújtottak segítséget a pszichológus kollégák, amikor a családban pszichiátriai betegsége van az egyik félnek és a másik félnek ez nehézséget okoz a mindennapokban. A felnőtt pszichológiai segítségnyújtás során párkapcsolati probléma, családi konfliktus, indulatkezelési probléma, szorongás, hangulat zavar, gyászfeldolgozás, étkezési zavar, önértékelési zavar, életvezetési tanácsadás, trauma-feldolgozás, pszichoszomatikus tünetek okán kértek segítséget az igénybevevők.

A válással kapcsolatos terápia is nagyobb szerepet kapott 2018-ban, azokban az esetekben, ahol közben egy bírósági eljárás is elkezdődik, már nagyon nehéz eredményt elérni, az együttműködés ilyenkor megakad.

Viszonylag új keletű problémának mondható, amikor a gyermeket nevelő pár egyik tagja pszichopatológiai gondokkal küzd, ilyenkor a terapeutáknak még szenzitívebb jelenlétet kell segíteni, olyan támogatásra van szükségük az érintetteknek, hogy ne hozzanak hirtelen felindulásból komoly döntéseket, mely a gyermekük biztonságát nehezíti. Ezeknél az eseteknél szükséges, hogy a kezelő orvossal (pszichiáterrel) együttműködjenek a terapeuták.

Összességében családkonzultáció 33 főt (15 család) és családterápiában 55 igénybevevő (17 család) részesült.

Az **autogén tréning** a saját belső erő megtapasztalását használja, ami lehetővé teszi, hogy az egyén képes legyen tenni önmagáért. A szolgáltatást az igénybevevők önként vették igénybe. A jelentkezők a „Budai Polgárban” megjelent hirdetésből, illetve honlapunkról értesültek a szolgáltatásról.

A szolgálat kollégái 5 ügyfelet delegáltak szolgáltatás igénybevételére. Az autogén tréninget választók elsősorban stressz, és alvászavaruk kezelését, belső feszültségük csökkentését várják a tréningtől. A tréning egyéni és csoportos formában volt elérhető. 2018-ban összesen egyéni formában 30 fő vett részt autogén tréningen és segítő tanácsadáson.

Csoport

Autogén tréning csoport 12 alkalommal, 6 fő részvételével tartottak a kollégák.

A mentálhigiénés csoport munkája során megkeresés alapján külső prevenciós tevékenységet is folytat. Ez iskolai osztályközösségek számára tervezett élménypedagógiai, szociális készségfejlesztő csoportok, szervezését, illetve pedagógus kollégák számára tréningek nyújtásával valósul meg.

A Budenz Általános Iskola egyik osztályának, 22 fő számára, 5 alkalommal tartottak foglalkozást tartottak a kollégák, tapasztalatokról konzultáltak a pedagógussal,

továbbá a Pitypang Óvoda munkatársai számára tartottak csapatépítő tréninget, 20 fő részvételével.

Az óvodai és iskolai szociális segítők is szerveztek élménypedagógiai foglalkozás az iskolákban, így 16 alkalommal tartottak foglalkozást és 281 gyermeket értek el.

Mediáció

A mediáció iránt érdeklődők általában kapcsolattartás, gyermekelhelyezés, gyermek nevelésének, gondozásának a kérdésében nem tudnak megegyezni a válás során. Az esetek egy részében csak az egyik fél rendelkezik valódi motivációval az egyezség megszületéséhez, tehát előfordul látszat-együttműködés, ami végül nem eredményez megállapodást.

2018-ban 27 igénybevevővel ültek le a kollégák, ebből 6 befejezett, azaz megállapodással végződő mediáció volt, további esetekben a mediáció nem végződött egyezséggel, vagy az előkészítő beszélgetésig jutottak el, vagy a tárgyalás nem hozott pozitív eredményt.

Korrepetálás – fejlesztőpedagógiai ellátás

A fejlesztő pedagógus (megbízási szerződéssel) korrepetálási/fejlesztési lehetőséget nyújt a segítségre szoruló gyermekek számára. A fejlesztőpedagógus felvételi előkészítést, a tanulásban elmaradt gyermekeknek felzárkóztatását/korrepetálását, illetve a nyári időszakban pedig pótvizsgára való felkészülést biztosít.

Fejlesztés/korrepetálás/felkészítés összesen 28 gyermek esetében történt. Intenzív felvételi előkészítésben 12 gyermek részesült. Közülük 2018. elején 5 gyermek, 2018 végén pedig 7 gyermek kapott segítséget a felvételi vizsgához, korrepetálás/fejlesztés pedig 16 gyermeket érintett.

3.2. Gyermekek napközbeni ellátása

Gyvt.41.§(1), „A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. A gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.”

3.2.1. Bölcsődei ellátás³

Gyvt. „42. § (1) A bölcsődei ellátás keretében – ha e törvény kivételt nem tesz – a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani.

(2) Bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde.

(3) Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető.

(4) A bölcsődei ellátás keretében az (1) bekezdés szerinti ellátáson túl – szolgáltatásként – speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatás is biztosítható. Ezeket a szolgáltatásokat a gyermek hatodik életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

(5) A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart.”

„43. § (3) A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

a) – ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll –

aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,

ab) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,

ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és

b) a védelemben vett gyermeket.

(4) A bölcsőde nyári nyitvatartási rendjét a fenntartó hagyja jóvá. A fenntartó a bölcsődei szünet idejére a szülő, törvényes képviselő kérésére gondoskodik a gyermek intézményi gondozásának, nevelésének megszervezéséről.”

Az R. 41.. § (1) A bölcsődei ellátás esetében a bölcsődei gondozásért a fenntartó – a mindenkori költségvetési rendeletében - a (2) bekezdésben foglaltak figyelembe vételével külön intézményi térítési díjat állapít meg.

(2) Az intézményi térítési díj (gondozási díj) - az élelmezés nyersanyagköltségével csökkentett szolgáltatási önköltség és a normatív állami hozzájárulás különbözete. Az élelmezés nyersanyagköltségének meghatározásakor az általános forgalmi adóval növelt összeget kell figyelembe venni.

(3) A bölcsődei gondozás esetében térítési díj-mentesség illeti meg

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő,

- a tartósan beteg és fogyatékos,

- a három vagy többgyermekes család gyermekét

- az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, a nevelésbe vett gyermeket.

(8) A kötelezett által fizetendő gondozási térítési díj megállapításához jövedelemigazolást kell benyújtani.

³ Egyesített Bölcsőde beszámolója alapján

A kötelezett vállalhatja a mindenkori intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj megfizetését, vagy a mindenkori intézményi térítési díj és a számára megállapítható személyi térítési díj különbözet egy részének a megfizetését, melyet írásban kell előterjesztenie.

(9) A bölcsődei gondozás személyi térítési díját – a (10) bekezdésben foglalt kivétellel – teljes hónapra kell fizetni, abban az esetben is, ha a gyermek az ellátást a hónap nem minden napján veszi igénybe.

(10) A nyári nyitvatartási rend időtartama alatt a bölcsődei gondozás személyi térítési díja megegyezik az igénybe vett ellátási nap és az egy napra jutó gondozási díj szorzatával.

(11) Ha a térítési díj fizetésére kötelezett a térítési díj összegét vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, a térítési díj megállapításáról szóló értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül a hatáskörrel rendelkező Köznevelési, Közművelődési, Sport- és Informatikai Bizottsághoz fordulhat.

(12) Az (1)-(11) bekezdés hatálya kiterjed a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Egyesített Bölcsődékben gondozott gyermekekre.

51.§ (1) Ha a bölcsőde alapfeladatát nem veszélyezteti, térítési díj ellenében külön szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyeletet működtethet.

(2) Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a gyermek számára a szülő által igényelt alkalommal és időtartamban bölcsődei ellátás nyújtható az e célra létrehozott játszócsoporthoz, vagy a normál bölcsődei csoport üres férőhelyein.

(3) A (1) bekezdésben foglalt szolgáltatási díj a mindenkori önköltségi árat és a napszakhoz kapcsolódó étkezési díjat foglalja magába. A fizetendő díjat a 3. mellékletben foglaltak alapján az intézményvezető állapítja meg.”

- **A bölcsődei ellátás igénybevétele, és az ezzel összefüggő tapasztalatok, adatok**

A bölcsőde a feladatát a „Bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai” című módszertani levélben megfogalmazottak szerint végzi.

Az intézmények jól felszereltek, ízlésesen berendezett szobákkal, az életkornak megfelelő játékokkal rendelkeznek.

Az Egyesített Bölcsőde 6 tagintézményében 390 alapellátási és 54 szolgáltatási férőhelyen nyújt a családok számára napközbeni ellátást.

A 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet. 46. § szabályozza a bölcsődei férőhelyek számát, amely szerint a bölcsődei csoportokban nevelhető, gondozható gyermekek száma 12 fő. Abban a bölcsődei csoportban, melyben valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható.

A bölcsődébe jelentkezők száma ebben a gondozási évben is meghaladta a felvehető számát.

Alapellátási egységekbe a 2018-19-es nevelési-gondozási évre 304 fő jelentkezett, 249 fő gyermeket tudtunk felvenni az óvodába menő gyermekek megüresedő férőhelyeire, 55 kisgyermek számára nem volt férőhely, így ők várólistára kerültek, ők év közben bekerültek az ellátásba.

A Gyvt. 43.§ (3) értelmében a bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

„a) - ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll -

aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,

ab) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,

ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és

b) a védelembe vett gyermeket.”

Idézett jogszabály szerinti esetekben valamennyi gyermek felvételt nyert az intézményekbe.

A felügyeleti csoportok megüresedett 31 férőhelyére is túljelentkezés volt (67 fő), így ebben az ellátási formában 36 kisgyermeknek nem maradt hely.

E szolgáltatási forma is igen népszerű a családok körében, szívesen hozzák csemetéiket részidős munkájuk vagy elfoglaltságuk idejére e csoportokba.

A jelentkezések azóta is folyamatosan érkeznek, sok család év közben kap munkalehetőséget, amit bölcsődei férőhely híján nem tud elfogadni.

Szükséges volna még legalább 40-50 bölcsődei férőhelybővítés, 2016-tól már fél éves koruktól felvehetők a gyermekek, ami tovább növelte a jelentkezők számát.

Kerületünkben a bölcsődei ellátásért a gyermek törvényes képviselőjének személyi térítési díjat kell fizetnie, mely két részből tevődik össze, a gondozási és az étkezési díjból. A térítési díj mértékét a fenntartó az R. szabályozza, a térítési díj megfizetéséhez a rászoruló családok a rendelet szerinti kedvezményeket vehetik igénybe.

Szerencsésnek mondható, hogy már mind a 6 tagintézményben kialakításra került sószoza, ahol a gyermekek prevenciós jelleggel rendszeresen járhatnak. A száraz sószobák előnye, hogy a só jótékonyan hat az immunrendszerre, segít megelőzni az akut megbetegedéseket és csökkenti az allergia okozta légzőszervi panaszokat.

Az alapellátás keretén belül mindegyik bölcsőde fogad spontán integrációban megkésett fejlődésmenetű, sajátos nevelési igényű kisgyermeket, de elsősorban a Budagyöngye Bölcsőde az, amely tárgyi és személyi feltételeiben leginkább felkészült a korai integrációra. Itt van logopédiai szoba, tornaterem, szenzoros szoba, hidroterápiás medence. A kerület Pedagógiai Szakszolgálatával kötött megállapodás alapján a gyógypedagógus szakemberek főként itt végzik fejlesztő tevékenységüket. A megállapodásunk értelmében még két helyen, a Varsányi- és a Hidegkúti Bölcsődében is megteremtettük annak a lehetőségét – helyiséget -, hogy a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei helyben fejleszthessék az ezekbe a bölcsődékbe járó, szakértői véleménnyel rendelkező gyermekeket.

A tapasztalatok szerint minden évben emelkedik az eltérő fejlődésmenetű gyermekek száma és főként azoknak a száma, akiknek prevencióra lenne szükségük. A közeljövőben az EMMI Család-és Ifjúságvédelmi Főosztálya kezdeményezésére

kidolgozásra kerülhet egy olyan nevelési program, mely támogatást nyújthat az adott kisgyermek számára.

Bölcsődék kihasználtsági és feltöltöttségi adatai a 2018-as gondozási évben:

2018. évi gyermekjelenlét																								
Hónapok	Hidegkút				Varsányi				Pasarét				Törökméz				Budagyöngye				Hüvösvölgyi			
	férfőhely	beírt gyermek kertületi	kihasználtság %	feltöltöttség %	férfőhely	beírt gyermek kertületi	kihasználtság %	feltöltöttség %	férfőhely	beírt gyermek kertületi	kihasználtság %	feltöltöttség %	férfőhely	beírt gyermek kertületi	kihasználtság %	feltöltöttség %	férfőhely	beírt gyermek kertületi	kihasználtság %	feltöltöttség %	férfőhely	beírt gyermek kertületi	kihasználtság %	feltöltöttség %
2018.01.01	72	68	77.39	94.19	48	47	78.40	96.50	84	84	88.47	97.73	86	81	76.74	93.97	40	36	74.88	90.00	60	60	80.30	99.31
2018.02.01	72	68	67.84	94.44	48	48	71.66	98.12	84	84	80.83	100.00	86	83	72.90	95.87	40	36	74.50	88.25	60	60	71.58	100.00
2018.03.01	72	68	77.08	94.44	48	46	77.29	97.40	84	84	83.27	100.00	86	84	72.91	95.87	40	36	71.62	90.00	60	60	72.58	100.00
2018.04.01	72	68	83.04	93.34	48	47	86.95	96.93	84	84	90.16	100.00	86	84	84.27	97.67	40	36	83.94	90.00	60	60	85.52	100.00
2018.05.01	72	67	80.15	93.05	48	46	83.73	97.12	84	84	93.65	100.00	86	84	84.27	97.67	40	36	66,3	90	60	58	85.79	98.02
2018.06.01	72	68	72.61	93.05	48	43	75.69	90.18	84	84	84.45	99.63	86	84	76.30	97.51	40	36	50.00	90.00	60	57	84.47	96.25
2018.07.01	72	56	65.97	89.72	48	35	64.27	82.19	84	82	63.69	97.62	86	75	60.23	91.16	40	36	0.00	0.00	60	47	50.00	80.00
2018.08.01	72	0	0.00	0.00	48	0	0.00	0.00	84	87	61.63	90.15	86	0	0.00	0.00	40	25	47.50	75.92	60	39	50.00	76.51
2018.09.01	72	49	49.86	56.25	48	34	53.75	59.90	84	60	60.60	65.60	86	52	43.54	48.25	40	33	64.62	71.25	60	40	51.16	57.00
2018.10.01	72	64	65.97	81.94	48	41	69.31	83.90	84	73	68.83	80.46	86	67	58.98	74.47	40	36	73.75	89.43	60	49	55.60	75.15
2018.11.01	72	66	74.4	90.54	48	45	67.16	91.96	84	81	78.00	78.00	86	77	66.50	85.49	40	37	74.50	91.00	60	59	72.14	93.25
2018.12.01	72	65	62.58	90.53	48	43	69.1400	93.75	84	81	61.68	96.43	86	77	52.10	89.53	40	36	52.00	90.00	60	59	98.33	65.72
Összesen:	72	707	64.74	73.09	48	475	66.45	82.33	84	968	76.27	92.14	86	848	62.395	80.6217	40	419	61.13	79.65	60	648	71.46	86.77

Forrás: Egyesített Bölcsőde

A fenti táblázatból látható, hogy a bölcsődék feltöltöttségi mutatói a 2018-as gondozási évben átlag 82,43 %-os volt, a kihasználtságuk pedig 67,07 %. Ez éves szinten átlag 339 beíratott gyermeket jelentett az alapellátási csoportokban, ami nagyon jónak mondható, hiszen a nevelési-gondozási év végén sok gyermek ment el óvodába, és a megüresedett férőhelyeinkre bekerülő gyermekek beszoktatása a szakmai szabályoknak megfelelően került megvalósításra, azaz fokozatosan.

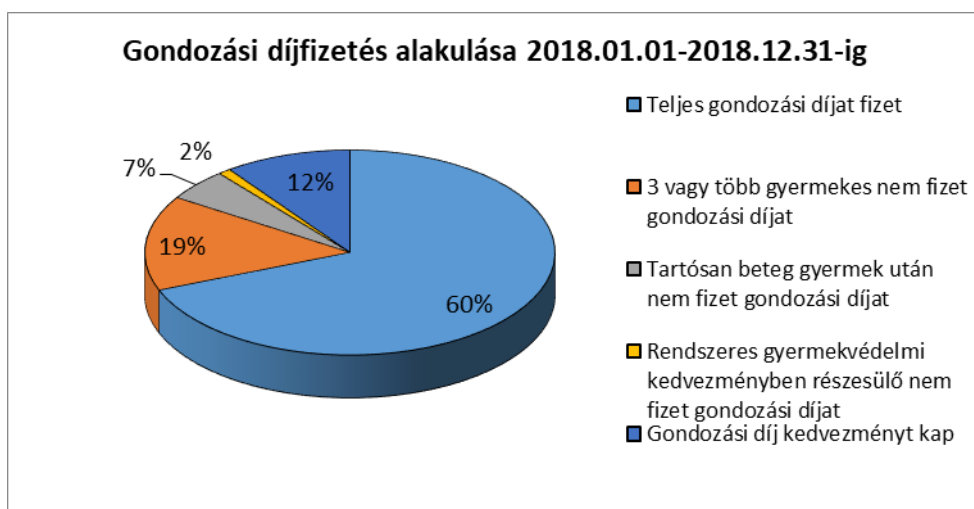
A feltöltöttséget ezen kívül befolyásolja még, hogy egyre több SNI-s gyermek kerül be bölcsődékbe, s már a gondozási év elején, illetve év közben derül ki, hogy valamilyen elmaradásuk van. A 15/1998 (IV.30.) NM rendelet szigorítása óta pedig azokban a csoportokban, ahol 1 SNI gyermek van, 10 gyermek lehet a csoportban; ahol pedig 2 SNI gyermek ott 8 gyermek gondozható.

Ez a szigorítás egyfelől segíti a kicsik fejlődését, ha nagyfokú elmaradásuk van és több idő szükséges a gondozásukra, azonban, ha enyhe az elmaradás egy-egy gyermeknél, akkor az eddigi tapasztalatok szerint továbbra is biztonsággal lehetne 12 gyermeket gondozni. Sajnos a rendelet nem tesz különbséget e téren, ezért néhány esetben a kelleténél jobban csökken a statisztika szerint a feltöltöttség.

(2019.02.28-tól ezen esetekben rendeletmódosítás történt, így 1 SNI gyermek ellátása esetén a csoportlétszám legfeljebb 11 gyermekre, 2 SNI gyermek ellátása esetén legfeljebb 10 gyermekre növelhető.)

A bölcsődébe járó gyermekek a Gyvt. értelmében különböző mértékű kedvezményben részesülhetnek. A személyi térítési díjkedvezmény megállapításához szükséges, hogy a

szülő nyilatkozzon a törvényi keretekben lefektetett térítési díj mentességéről, vagy a díjkedvezmények igénybevételéhez jövedelemnyilatkozatot nyújtson be.

Forrás: Egyesített Bölcsőde

A grafikonon látható, hogy a bölcsődét igénybe vevő családok közül hány % jogosult, gondozási díjkedvezményre, illetve a szülők közül hány %-ának kell a teljes gondozási díjat megfizetnie.

619 gondozott gyermek közül 371 gyermek a család jövedelme alapján nem részesült gondozási díjkedvezményben, ez az összlétszám 60 % át jelenti. 248 család, azaz 40 % pedig olyan anyagi körülmények között él, vagy a törvény értelmében jogosult különböző mértékű kedvezményre, illetve nem kell gondozási díjat fizetnie.

Szolgáltatások népszerűsége, kihasználtsága

Két tagintézményben **gyermekfelügyeleti csoport működik, a Törökméz Bölcsődében pedig játszócsoport** is, hiszen azoknak a családoknak is lehetőséget kell nyújtani, akik a hét csak bizonyos napjain szeretnék gyermekeiket közösséghez szoktatni, játszócsoportokban pedig a szülők jelenlétében ismerkedhetnek a kicsik a közösségi élet szabályaival és együtt játszhatnak a bölcsőde által biztosított kedvező körülmények között, erre alkalmas a bölcsőde gyermekfelügyeleti vagy játszócsoportja.

A 2018-as évben a Budagyöngye és a Törökméz Bölcsőde gyermekfelügyeleti csoportjába összesen 86 fő járt. A Törökméz Bölcsőde játszócsoportba 37 család jelent meg testvérgyermekekkel, ami összesen 40 gyermeket jelentett.

Budagyöngye felügyeleti csoport 2018					Törökméz felügyeleti csoport 2018				
Hónapok	Budagyöngye				Hónapok	Törökméz			
	férőhely	beírt gyermek	kihasználtság	feltöltöttség		férőhely	beírt gyermek	kihasználtság	feltöltöttség
2018.január	40	31	42,30	53,12	2018.január	14	21	69,31	81,33
2018. február	40	31	35,00	54,87	2018. február	14	23	66,90	89,40
2018.március	40	31	44,75	52,12	2018.március	14	24	64,60	87,80
2018.április	40	31	50,78	56,71	2018.április	14	24	79,13	91,91
2018.május	40	30	51,07	57,50	2018.május	14	24	80,10	94,89
2018.június	40	30	37,50	86,29	2018.június	14	23	70,40	92,17
2018.július	40	30	0,00	0,00	2018.július	14	21	55,17	91,96
2018. augusztus	40	30	21,50	23,68	2018. augusztus	14	0	0,00	0,00
2018. szeptember	40	20	26	28,50	2018. szeptember	14	16	56,78	71,07
2018. október	40	26	32	37,40	2018. október	14	16	47,56	76,78
2018.november	40	31	38,00	46,50	2018.november	14	16	57,67	76,42
2018. december	40	31	33	44	2018. december	14	17	74,49	46,17
Összesen:	40	352	34,33	45,06	Összesen	14	225	60,18	74,99

Forrás: Egyesített Bölcsőde

A **játszócsoporthoz** együttjátszási lehetőséget biztosít a gyermekeknek és szüleiknek olyan környezetben, ahol a gyermekek korának és fejlettségének megfelelő körülményeket, játékokat, étkezést biztosítanak.

A szolgáltatás térítési díj ellenében vehető igénybe.

A **gyermekfelügyeleti csoportban** az édesanya elfoglaltsága idején biztosítható gondozó-nevelő tevékenység, a 3 év alatti kisgyermek számára. Igénybe veheti a szolgáltatást, aki részmunkaidőben vagy alkalmasszerűen dolgozik, otthoni munkát vállal, iskolába jár vagy Gyed, Gyes mellett különféle továbbképzéseken, tanfolyamon vesz részt.

A szolgáltatás térítési díj ellenében vehető igénybe.

A Budagyöngye Bölcsődében 2010 óta, a Törökméz Bölcsődében 2014 óta a szolgáltatási részleg működik.

3.2.2. Egyéb napközbeni ellátási formák

A napközbeni gyermekfelügyelet egyik népszerű formája volt a családi napközi, a jogszabályváltozások következtében a kerületben működő családi napközinek is 2017-től át kellett alakulniuk családi bölcsődévé, munkahelyi bölcsődévé, napközbeni gyermekfelügyeletté, vagy egyéb alternatív napközbeni ellátássá.

Az átalakítás szükségességének okai voltak:

- Kormányzati célkitűzés, miszerint 2017-től minden olyan településen kötelező önkormányzati feladat a bölcsődei ellátás biztosítása, ahol 40-nél több 3 éven aluli gyermek él, vagy legalább 5 gyermek szülei igénylik az ellátást,
- GYED extra bevezetése, a szülők már a gyermek fél éves korától már napközbeni ellátásban részesülhet,
- Területi egyenlőtlenségek (10 000 fő alatti települések ellátatlansága).

Az átalakítás célja volt:

- Új, rugalmasabb szabályok bevezetése,
- Egyszerűbb ellátási formák,
- Cél: a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátása minden településen elérhető legyen, ahol erre igény jelentkezik,
- Barcelonai célkitűzés, *(2002-ben elfogadott barcelonai célkitűzéseinek értelmében 2010-ig a 3 évesnél fiatalabb gyermekek 33 százaléka számára kellett volna biztosítani bölcsődei elhelyezést).*

A kerületi, engedéllyel rendelkező civil szolgáltatók listája elérhető a <http://szocialisportal.hu/intezmenykereso> web oldalon.

3.2.3. Napközbeni gyermekfelügyelet

Gyvt. 44/B. § (1) „*A napközbeni gyermekfelügyelet keretében – nem nevelési-oktatási céllal – a szolgáltatás nyújtója az életkornak megfelelő napközbeni ellátást biztosít*

- a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben nem részesülő gyermek számára,*
 - b) a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól felmentett gyermek számára,*
 - c) az óvodai nevelésben részesülő gyermek számára a kötelező óvodai nevelésben való részvételének idején kívül,*
 - d) a magántanuló számára,*
 - e) az iskolai oktatásban részesülő tanuló számára az Nktv. szerinti kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvételének idején kívül, valamint a tanítási szünetekben, és*
 - f) az Nktv. rendelkezései szerint az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól felmentett gyermek számára.*
- (2)³⁴⁵ *A napközbeni gyermekfelügyelet keretében a sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek számára szükségleteikhez igazodó ellátást kell nyújtani.*”

Család- és Gyermekjóléti Központ napközbeni gyermekfelügyelete⁴

A napközbeni gyermekfelügyeletet a 2018. évben 10 gyermekfelügyelő megbízási szerződéssel végezte a koordinátor irányításával.

2018. december 31-ig 29 családdal álltunk kapcsolatban, 14 család kapacitás hiányában került elutasításra, illetve 3 család várólistán van, havi szinten 12-24 család vette igénybe a napközbeni gyermekfelügyeletet, ami 20 és 25 fő közötti gyermeket jelentett az adott hónapban. A nyári időszakban ezek a számok csökkentek, mivel a családok az éves szabadságukat töltötték gyerekeikkel, valamint sok esetben a köznevelési intézménybe való kísérés teszi ki a feladatot, mely ekkor szünetel.

A családok a szolgáltatásról általában a védőnőtől, családsegítő kollégától, esetmenedzsertől, internetről, házi orvostól, bölcsődétől, óvodától, iskolától és az Otthon Segítünk Alapítványtól értesülnek.

⁴ Család- és Gyermekjóléti Központ napközbeni gyermekfelügyelet koordinátorának beszámolója

Megfigyelhető, hogy többnyire egyszülős családok veszik igénybe a szolgáltatást, akik nagyszülőkre, barátokra sem számíthatnak, ők azok az anyák, akik a munkájuk megtartása miatt igénylik a szolgáltatásunkat.

Gyakran előfordul, hogy a szülő vagy a gyermek betegsége miatt kéri a segítséget, de gyakori az ikerszülések esete is.

A szolgáltatásunkban részesülő családoknál más problémák is felszínre kerülnek az igénybevétel során, pl.: anyagi, mentális, párkapcsolati, gyermeknevelési vagy jogi probléma.

Jelenleg 7 család fizet térítési díjat, a többi családnak nem haladja meg a 42 750 Ft-ot az egy főre jutó jövedelme ezért az R. szerint térítésmentesen veszik igénybe a szolgáltatást.

A szolgáltatást a családok egy része, akár két-három évre is igénybe veszi, viszont vannak olyan családok is, ahol csak pár hónapra kell a szolgáltatás, mert rövidebb ideig áll fenn a probléma.

A családi állapot tekintetében, az igénybevevő családok közül 10 házas, 14 egyedülálló szülő volt. 3 esetben a szülő betegsége, 2 esetben pedig a gyermek betegsége volt az igénybevétel elsődleges indoka, 3 ikerpár gondozására is sor került.

A napközbeni gyermekfelügyelők száma az év folyamán csökkent, voltak időszakok, amikor kevés főt tudtunk bevonni az ellátásba, ezért a gondozott gyermekek számában is csökkenés tapasztalható.

	2017. év	2018. év
Napközbeni gyermekfelügyelők száma (fő)	10	10
Együttműködések	48	29
Havi szinten	25-30	12-24
Havi szinten gyerekek száma	24-39	20-25

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

2018. évi Forgalmi adatok				
Hó	Havi óraszám	Ellátott gyermekek száma	Családban élő gy. sz.	Ellátott családok sz.
Január	436 óra	20	24	15
Február	466 óra	21	26	14
Március	495 óra	22	27	14
Április	429,5 óra	20	24	12
Május	393 óra	16	21	12
Június	226,5 óra	10	15	6
Július	285 óra	11	14	8
Augusztus	372,5 óra	15	18	9
Szeptember	429 óra	14	18	9
Október	725 óra	25	28	15
November	661 óra	19	22	11
December	674,5 óra	24	26	14
Összesen	5593 óra			

Forrás: Család-és Gyermekjóléti Központ

A napközbeni gyermekfelügyelők részére havi egy alkalommal esetmegbeszélő teamet tartunk, ahol megbeszélhetik a problémákat, a családban tapasztaltakat, az esetleges változásokat és a családokkal való kapcsolatukat. Tavasszal 2-3 napos házi továbbképzéssel segítjük az egységes szakmai munka színvonalának emelését.

3.3. Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

Gyvt. „48. § (1) A gyermek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.

(2) A gyermekek átmeneti házi gondozásaként – a szülő kérelmére – a gyermek saját otthonában történő ellátását gondozó útján kell biztosítani, ha testi vagy lelki betegsége miatt a gyermek ellátása elsősorban helyettes szülőnél történő elhelyezés útján vagy bentlakásos gyermekintézményben nem oldható meg és ha ez a gondozás a gyermek érdekét szolgálja.”

A gyermekek és a családok átmeneti gondozását az önkormányzat ellátási szerződések megkötésével biztosítja a kerület lakosainak. Az átmeneti ellátást legfeljebb 12 + 6 hónapra vehetik igénybe a rászorult családok.

A 0-12 éves korú gyermekek átmeneti ellátását a Fehér Kereszt Kiemelten Közhasznú Egyesület biztosítja a helyettes szülői hálózatán keresztül.

2014. június 1-jétől a Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ szervezeti

egységeként működő Gyermek Átmeneti Otthona látja el a 0-18 éves korú gyermekek átmeneti ellátását.

Ellátási szerződés alapján a Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány Családok Átmeneti Otthonban, és a Jó Pásztor Nővérek Kongregációja által fenntartott Jó Pásztor Anyaotthonban, valamint a Jó Pásztor Háza Anyaotthonban van lehetőség átmeneti gondozást biztosítani a családok részére.

❖ Helyettes szülői szolgáltatás

A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete az 552/2006.(XII.21.) határozatával 2007. április 1-jével határozatlan idejű ellátási szerződést kötött a Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesülettel (továbbiakban: Fehér Kereszt Egyesület) a 0-3 éves korú gyermekek átmeneti gondozása, a szerződés a 107//2014.(IV.29.) képviselő-testületi határozattal módosult. A 2014. évi szerződés módosítását követően lehetőség van a 0-12 éves életkorú gyermekek helyettes szülőnél való elhelyezésére is. A gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása továbbra is kötelező feladata az önkormányzatnak, a feladat helyettes szülői szolgáltatás igénybevételével is biztosítható. (A gyermekek 18 éves korig való ellátását a Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő Gyermek Átmeneti Otthona biztosítja.)

A helyettes szülői szolgáltatás teljes körű (éjjel-nappali) ellátást nyújt hosszabb-rövidebb időre a rászoruló gyermekes családok részére. A segítséget azok a szülők kérik, akik valamilyen oknál fogva (pl. betegség, kórházi tartózkodás, hajléktalanság, rendkívüli munkavégzés stb.), a gyermekük gondozását átmenetileg nem tudják a saját háztartásukban megoldani. A segítő családok a feladatra való gondos felkészülés után saját otthonukba fogadják be a szolgáltatást kérő családok gyermekeit, akik szerető, biztonságot nyújtó környezetben élhetnek addig, míg a család élethelyzete nem rendeződik, avagy egyéb gyermekvédelmi ellátást nem kell igénybe venni.

A 2018. évben nem volt kerületi gyermek elhelyezve a helyettes szülői szolgáltatásban.

❖ Gyermekek átmeneti otthona

(Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő Gyermek Átmeneti Otthona, 1089 Budapest, Szentkirályi u. 15.1/4.)

A jogszabályban foglaltaknak megfelelően teljes körű ellátást nyújtanak a gondozott gyermekek számára, biztosítják az életkoruknak megfelelő, legalább ötszöri, abból legalább egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést, szükség esetén az évszaknak megfelelő ruházatot, a mindennapos tisztálkodáshoz szükséges anyagokat, a tanuláshoz szükséges tanszereket és egyéb iskolai felszereléseket.

2016. novembertől a napi ötszöri étkezést oly módon biztosították, hogy az ellátott gyermekek ebédjét befizették a saját nevelési/oktatási intézményében, a reggelit, tízórait, uzsonnát az átmeneti otthon állította össze és szerezte be, a vacsorát pedig a Pensio Kft. szállította, amit szükség esetén kiegészítettek saját keretükből.

A nevelők koordinálják, segítik a gyermekek tanulmányi előmenetelét, végzik a korrepetálásukat, felkészítésüket a következő iskolai napra, szerveznek és ajánlanak a hétvégékre is szabadidős programokat a gyermekeknek és szülőknek, illetve rendszeresen tartják a kapcsolatot az iskolai, óvodai dolgozókkal, óvónőkkel, osztályfőnökökkel, tanárokkal.

Szükség esetén a gyermekotthonban az ellátott gyermekek számára rendelkezésre áll heti egy vagy akár több alkalommal is pszichológus és fejlesztőpedagógus.

A 2018. évben az átmeneti gondozást a lakhatás problémái, a gyermekek magatartási problémái, életvezetési nehézségei, családi konfliktusok miatt vették legtöbbször igénybe.

A 2018. évben a kerületből egy családból négy kiskorú gyermek került 5 napra ideiglenes gondozásba, a másik esetben egy bántalmazott édesanya csecsemőjével 23 napot töltött az intézményben.

3.4. Családok átmeneti otthonai

Gyvt. 51. § (3) „*A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során*

a) befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét,

b) befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét.

c) biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit,

d) segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez,

e) biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást,

f) a szülőknek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt,

g) közreműködik – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.”

- **Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány**
(2113 Erdőkertes, Téglá u. 22.)

A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat a 168/2007.(IV.26.) képviselő-testületi határozattal szerződést kötött a Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvánnyal.

Az ellátási szerződés keretében a 2007. évtől a Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány Családok Átmeneti Otthona vállalta, hogy folyamatosan befogad és ellát három II. kerületből érkező családot.

A Support Alapítvány két családok átmeneti otthonát tart fent, az egyiket Kerepesen, a másikat Erdőkertesén. Az intézmények az átmenetileg lakhatási nehézségekkel küzdő gyermekes családoknak, várandós, esetlegesen bántalmazott anyáknak nyújtanak segítséget problémáik megoldásában.

A bekerülő családok az együttes elhelyezés révén megőrzik egységüket, így a gyermeket vagy gyermekeket nem kell elszakítani szüleiktől a szociális krízis miatt.

Az intézmény célkitűzése, az átmeneti jelleggel otthontalanná vált családok számára lakhatási lehetőség biztosítása, valamint a családok erőforrásainak fejlesztése, hogy a szolgáltatás igénybe vétele után alkalmassá váljanak az önálló életvitel folytatására.

(2018. december 31. napjával a szerződés a fenntartó változása miatt megszűnt, 2019. január 1-jétől a kötelező önkormányzati feladatot a Magyar Protestáns Segélyszervezet (székhelye: 2144 Kerepes, Szabadság út 84., ellátási szerződés keretében biztosítja.)

A gondozott családok főbb jellemzői

Az utóbbi években bekerülő családok jelentős része több problémával kénytelen szembe nézni, egyre nehezebb sorsú családok kerülnek az otthonba. Legfőbb probléma az anyagi erőforrások hiánya, de legalább ilyen nagyságrendű probléma a családi háttér, a természetes segítő kapcsolatok hiánya. (pl.: egyedül álló anya több gyermekkel, férj, élettárs, szülői háttér hiánya.)

Az otthonba kerülő családok többsége rendkívül rossz lakhatási körülmények közül kerül az intézménybe (zsúfoltság, komfortnélküliség, vizes, leromlott lakás), az albérletek megszűnésének legfőbb oka a családok fizetéseképtelenné válása. Már a felvétel időszakában látható, hogy a gondozási idő letelte utáni lakhatásuk biztosításához jelentős erőforrásokat kell/kellene mozgósítani.

Egyre nagyobb létszámban jelennek meg az intézményben pszichiátriai beteg felnőttek, illetve középsúlyos fogyatékkal élő szülők is, akiknek ellátása, a gyermekeik nevelésében való támogatás az intézmény munkatársaitól fokozott szakmai munkát igényel.

Jellemző az alacsony iskolai végzettség és a munkaerő piaci tapasztalat hiánya is.

Az elmúlt évek során jó kapcsolatot épített ki az intézmény a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel, amely rendszeresen támogatja a családokat élelmiszerekkel. A tavalyi év végén szintén az Élelmiszerbank Egyesületen keresztül napi szintű együttműködés kezdődött egy áruházal, amely minden nap rendelkezésre bocsátja az előző nappól megmaradt pékáru, illetve más élelmiszereket.

A 2018. évben három kerületi család (4 szülő és 4 gyermek) került be az intézménybe. A bekerülés okai: albérlet elvesztése, pszichés problémák. A 3 család közül az egyik

család albérletbe költözött, egy család egy másik családok átmeneti otthonában nyert elhelyezést, egy család jelenleg is az intézményben tartózkodik.

❖ **Jó Pásztor Nővérek Kongregációja** (1032 Budapest, Zápor u. 50.)

A képviselő-testület 2004. január 1-jétől szerződést kötött a **Jó Pásztor Nővérek Rendjével**, illetve 2013. január 1-jétől a jogutód **Jó Pásztor Nővérek Kongregációjával** (fenntartó: 1032 Budapest, Zápor u. 50.) családok átmeneti otthona ellátásának biztosítása érdekében 1 család teljes ellátására. (1 anya és két gyermek)
Anyaothtonok: Jó Pásztor Anyaothton (1032 Budapest, Zápor u. 50.), valamint a Jó Pásztor Háza Anyaothton (1034 Budapest, Bécsi u. 163./A)

A gondozási napok száma a 2017. évben: 1189 nap, a 2018. évben 1095 nap volt.
A 2018. évben 4 család (4 anya és 5 gyermek) került be az intézménybe, a bekerülés okai: a lakhatás elvesztése, bántalmazás, munkanélkülivé válás volt. A családok közül 2 anya egy másik otthonba, egy család az otthonába költözött vissza.

Elsősorban a sokproblémás, szociálisan hátrányos helyzetű, deprivált családok esetében kialakult nehéz élethelyzetekben fordult elő, hogy az átmeneti gondozás kiváltható volt kollégiumi elhelyezéssel. A gyakorlatban ez a Tapolcsányi Kollégiumot és a Káldor Miklós Kollégiumot jelentette. A gyermekjóléti szolgálatnak sikerült jó együttműködést kialakítani az intézményekkel.

Összegzésként elmondható, hogy a gyermekek és a családok átmeneti ellátása a jogszabályi előírásoknak megfelelő, az igénybe vételek száma a családok átmeneti otthonaiban nem növekedett az előző évhez képest, viszont minden krízishelyzetbe került család ellátásban részesült, a kerületi szakemberek együttműködése a feladatok ellátását biztosító intézmények szakembereivel a szakmai kompetencia határok betartásával, jól működik.

4. BFKH II. Kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztály **(továbbiakban: Osztály) beszámolója⁵**

A nem fertőző megbetegedések prevencióján belül az Osztály elsődlegesen egészséges táplálkozást támogató programokat valósított meg:

4. 1.1 „Az iskolában FŐ az egészség” tankönyv program

2018-ban 24 főzőprogram megvalósítására volt lehetőség az Életvitel Stratégia Program támogatásával, alkalmanként 10-15 fős iskolai csoportoknak.

⁵ Az összegzés a védőnői és a BFKH II. Kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztály: munkatervi feladatainak végrehajtásáról szóló jelentések alapján készült

A diákok az interaktív foglalkozás keretében az egészséges táplálkozás, valamint a tudatos vásárlás témakörében gyarapíthatták tudásukat. Megismerkedtek a konyha és személyi higiéné szabályaival, elsajátították a balesetvédelemmel kapcsolatos ismereteket, valamint elkészítettek egy 3 ételből álló menüt.

A diákok és kísérőik a terítést követően együtt fogyasztották el a nem hagyományos recept alapján készült ételeket. A program utolsó elemeként megosztották egymással az ételkészítés során szerzett tapasztalatokat. A program befejező feladata a rendrakás volt.

4. 1.2. Az iskolabüfék, iskolai étel-ital automaták árukínálatának felmérése, ellenőrzése

Kormányzati célkitűzés, hogy az iskola az egészséges táplálkozás színtere legyen, ennek elérése érdekében a 2018. éves munkatervnek megfelelően az II. kerületben az Osztály számos oktatási intézményben felmérte az iskolabüfék, iskolai étel-ital automaták árukínálatát.

A Tankerületek a büfét üzemeltetők bérleti szerződésben - hivatkozva a 2011. évi CIII. törvényre, a 20/1012. (VIII. 31.) EMMI rendeletre és az OGYÉI- ajánlásaira - szabályozták a büfék termékkínálatát. Az Osztály munkatársai törekedtek arra, hogy a büféseket a kínálatra vonatkozó szakmai kérdésekben tájékoztassák, motiválják őket a termékpaletta módosítására, ezzel egyidejűleg segítsék a szülők, az iskolaigazgatók, a pedagógusok és a diákok szemléletformálását is.

A II. kerületben évek óta meghirdetésre kerül az Iskolabüfé Verseny.

Cél a felnőttek és a diákok szemléletformálása az élelmiszerválasztás területén, valamint az egészséges élelmiszerek fogyasztásának ösztönzése, az egészségtudatos magatartás kialakítása minél fiatalabb korban.

A program hangsúlyozza, tanítja, hogy az egészség érték, melynek megőrzéséért az egyénnek is mindennap tennie kell. Felhívja a figyelmet a táplálkozási szokások és az egészségmegőrzés kapcsolatára, a helytelen táplálkozási és folyadékfogyasztási szokásokból eredő betegségek, állapotok megelőzésére.

A kerületben a versenykiírás a tudatos, egészséget támogató vásárlást ösztönző környezet kialakítását tűzte ki célul, a hagyományoknak megfelelően egy győztest hirdetett.

A tudatos vásárlás és az élelmiszerbiztonság témakörében is tartott interaktív programokat az Osztály. A tudatos élelmiszer-vásárlási döntések segítése érdekében az élelmiszer címke információk helyes értelmezésének oktatása valósult meg.

4.2. A fertőző megbetegedések megelőzése

A kézhigiénével kapcsolatos tények: A külső környezettel közvetlenül érintkezésbe kerülő bőrfelszínek közül a kéz bőre tekinthető a legszennyezettebbnek, esetenként a legfertőzőbbnek. Néhány óra leforgása alatt 500-1000 baktérium is megtelepedhet a tenyerünkön és az ujjainkon, szennyezve a felületeket, amelyekhez hozzáérünk. Ezért a minél gyakoribb szappanos kézmosás, a fertőzés-átvitel megelőzésének egyik leghatásosabb, legegyszerűbb módja, tekintettel arra, hogy a fertőző betegségek 80 %-a közvetlen érintkezés útján terjed.

Annak érdekében, hogy a gyermekek és az ifjúság körében tudatosítsuk és megtanítsuk a helyes kézmosást, rendszeresen óvodai és iskolai programokat valósítunk meg az érintett korosztály bevonásával.

Az Intézményektől, iskolavédőnőktől, pedagógusoktól érkező felkérésekre tartunk interaktív foglalkozásokat. Elméleti bevezetést követően a programon résztvevő minden diák ellenőrizte kézmosási technikáját UV lámpa alatt. Az eredményeket kiértékeljük, majd megtanítottuk a helyes kézmosás mozdulatsorát.

A kézhigiénével kapcsolatos világnapok alkalmából, illetve osztályfőnöki órák keretében az oktatási nevelési intézményben kézhigiéne interaktív foglalkozásokat tartottunk több mint 80 diák részére, a komplex programokat megvalósító egészségnapokon néhány kivételével minden alkalommal sor került a kézmosás fontosságának ilyen módú hangsúlyozására (9 iskolában).

Lakossági nagyrendezvényeken (Kerület Napja, Családi Nap, Föld Napja, Hidegkúti Sportparádé, Rózsadombi 10 próba) egész napos rendezvény keretében kerületi családok jutottak elméleti és gyakorlati tudáshoz e témában.

Ezek a rendezvények összességében több ezren vettek részt. Kiemelt témák: az egészséges táplálkozás, a tudatos élelmiszer-vásárlás és élelmiszerbiztonság, környezettudatosság, kézhigiéne, mell önvizsgálat voltak.

4.3. Komplex iskolai programok

Az együttműködő partnereinkkel: társhatóságokkal, rendészeti szervekkel és civilekkel együttműködésben komplex programokat szerveztünk 9 intézményben (egészségnapok+projekt napok).

Az egészségnapok keretei között számos foglalkozás valósul meg: érzékenyítő programok, interaktív órák a környezet- és természetvédelemmel összefüggésben, elsősegélynyújtás, baleset- és viktimizáció megelőzés, egészséges táplálkozással összefüggő programok, a személyi higiéné, a védőoltások jelentősége, facebook veszélyei és előnyei, stressz-kezelés, iskolai agresszió megelőzése, kezelése, bőrvédelem, „mindennapi mérgeink”, fogászati prevenció, érzékenyítő programok stb. Ezek a rendezvények a diákok az egészséges életvitel területeit érintő élményközpontú interaktív foglalkozásokon vesznek részt.

4.3.1. Komplex lakossági programok családok számára

Lakossági nagyrendezvényeken az élelmiszer-és kémiai biztonság, a tudatos élelmiszer-vásárlás, a helyes, egészséget támogató táplálkozás, a személyi higiéné kiemelt témakörök voltak. (Kerület Napja, Kézhigiénés Világnap; Családi Nap; Föld Napja, Hidegkúti Sportparádé).

4. 4. Részvétel az önkormányzat, a társhatóságok és a rendészeti szervek kerületi munkájában

Részt veszünk a kerületi KEF, ÁSZER, Időügyi Tanács munkájában, a Család- és Gyermekegészségügyi Központ éves szakmai tanácskozásán.

Folyamatos együttműködésben dolgozunk a Magyar Vöröskereszt Budai Kirendeltségével és az Észak-Budai Katasztrófavédelmi Kirendeltséggel a lakosság széles körének egészségtudatos magatartásra nevelésében.

4.5. Az osztály a járványügy keretei között az alábbi tevékenységeket végezte:

A gyermekintézmények, oktatási és nevelési intézmények rendszeres közegészségügyi-járványügyi ellenőrzésével, egy-egy fertőzés vagy fertőző betegség halmozódás, kisebb járvány esetén a részletes teendők megtárgyalásával biztosítja az Osztály a megelőzést, adott esetben a fertőzés terjedésének megakadályozását.

Kiemelt feladatunknak tekintjük a kötelező védőoltások minél szorosabb határidőben történő teljesítését, az oltás-elmaradások szűkítését, az oltásellenesség visszaszorítását. A szülők ellenállása, hanyagsága esetén a gyermekvédelmi hálózat más intézményeivel és szereplőivel jól kidolgozott együttműködésben, szükség esetén a hatósági intézkedésekkel csökkentettük minimálisra az oltatlan gyermekek számát.

2018-ban kisebb járványügyi eseményeken kívül nem volt szükség hatósági beavatkozásra.

4.6. A védőnői szolgálat gyermekvédelmi feladatainak ellátása

2018-ban a kerületben 25 területi védőnői körzetet láttak el a védőnők. A védőnők a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységükről minden évben jelentést készítenek, amit a gyermekjóléti szolgáltatóknak és a szakfelügyelő védőnőnek küldenek meg.

A védőnők által jelentett, a kerületben 2018-ban nyilvántartásba vett újszülöttek száma 1047 fő volt. A 2018. december 31-én nyilvántartott 0-35 hónapos korú csecsemők és kisdedek száma 2478 fő volt. Ebből 18 fő igényelt szociális okból fokozott gondozást, közülük 5 fő esetében területi védőnői jelzőlappal történt jelzés a gyermekjóléti szolgálat felé.

A 2018. december 31-én nyilvántartott 3-6 éves gyermekek száma 3006 fő volt.

Közülük 7 fő a szociális okból veszélyeztetett gyermek, közülük 4 esetben jelzett a területi védőnő jelzőlappal.

A II. kerületben 2018-ban védőnői szempontból olyan esemény nem történt, amely esetén rendkívüli intézkedésre lett volna szükség.

A területi védőnők megítélése szerint a gyermekjóléti szolgáltatóval való együttműködés többnyire az esetekhez kapcsolódó, de növekszik a rendszeres együttműködések száma is. Rendszeresen kapnak meghívót az esetmegbeszéléseken való részvételekre, szakmai továbbképzésekre is.

4.7. A Családvédelmi szolgálat tevékenysége

A 2018. évben a családvédelmi szolgálat működésében változás nem történt, működési helye változatlanul 1027 Budapest, Fekete Sas utca 6. sz., első emelet volt (2019-ben a működés átmenetileg hosszabb időre szünetel a helyszínen.)

A tanácsadó felszereltsége a jogszabályi előírásoknak megfelel. A tanácsadóban vezetékes telefon működik, önálló vonallal, az internet hozzáférés is biztosított.

A tanácsadóban szemléltető eszközök, kiadványok elérhetők.

- Az elhasználódott (20 éves) képi szemléltető eszközök helyett újak kerültek beszerzésre.
- A 2018-ban aktuális főbb szociális ellátásokról, illetve azok konkrét összegéről egy rövid írásbeli tájékoztatót készített a BFKH II. Kerületi Hivatala Népegészségügyi

Osztály CSVSZ munkatársa, ezt sokszorosította és a tanácsadáson részt vevőknek igény szerint átadta.

2017. szeptember 25-től 2018. május 01-ig a II. kerületi családvédelmi szolgálat védőnője helyettesítette a BFKH. V. Kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztály (illetékeségi terület IV, V. és XIII. kerületek) Családvédelmi Szolgálat tanácsadását is. (sajnálatos módon 2019-ben a védőnő betegsége miatt, valamint május 17-től a Hivataltól távozásával a II. kerületi CSVSZ tevékenység egyelőre szünetel, helyettesítéssel más kerületekben látják el a feladatot, az érintettek tájékoztatására az intézkedések megtörténtek).

5. Ellenőrzések

5.1. BFKH II. Kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztályának ellenőrzései:

Bölcsődék: Valamennyi nyilvántartott bölcsőde komplex ellenőrzése megtörtént, az intézmények számában változás nem volt. A bölcsődék nagyobb felújításra nem szorultak, kisebb átalakítások pl.: udvar rendezése, játszóeszközök felújítása, csoportszobákban lévő játszószőnyegek cseréje, illetve tisztasági festések történtek. Az önkormányzati fenntartású bölcsődék általános higiénés állapota jó, a hiányosságok (nem megfelelő felületfertőtlenítés, takarító eszközök jelölése, homokozók megfelelő takarása, kültéri játékok javítása) megszüntetése a fenntartó részéről megtörtént.

Gyermekotthon: A gyermekotthonok és lakásotthonok száma a tavalyi évhez képest nem változott. Valamennyi egység közegészségügyi ellenőrzése megtörtént. A BFKH Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály megkeresésére több esetben közegészségügyi szakkérdésben állásfoglalást adott ki az Osztály. Az ellenőrzések során feltárt közegészségügyi hiányosságok megszüntetésére a fenntartó felé intézkedések történtek, melyek teljesítését követően az utóellenőrzések is megtörténtek. Az épületekről elmondható, hogy régi villaépületek, vagy pavilonszerűen kialakított intézmények, ahol az év során többször volt beázás, a falak, csempeburkolat, folyosói lambéria, nyílászárók, elhasználódott bútorok miatt történt intézkedés a fenntartó felé.

Az életkorhoz kötött kötelező védőoltások meglétét minden esetben ellenőrzi az Osztály. Oltáselmaradás vagy megtagadás egyik intézményben sem fordult elő az év folyamán. A gyermekek egészségügyi anamnéziséből sajnos nem mindig derülnek ki a kötelező védőoltásra vonatkozó információk, ilyenkor a társintézményekkel közösen tárják fel a gyermek egészségügyi előéletét. A védőoltásokat az intézmény orvosa tartja kézben és ellenőrzi, melyről dokumentációt vezetnek. A gyakorlatban elmondható, hogy oltáselmaradás esetén a legrövidebb időn belül az oltások pótlása megtörténik. Egyeztetések kezdődtek az intézmények egészségügyi ellátását nyújtó egészségügyi szolgáltató szakembereivel a hatékonyabb és gyorsabb oltásteljesítések érdekében.

Óvodák: Az elmúlt évhez képest lényeges változás nem tapasztalható az óvodák számában, az Osztály 1 új óvodaépület építési engedélyezési ügyében (szakkérdés), 1 óvoda használatbavételi eljárásában (szakhatósági állásfoglalás), valamint az óvoda

működési engedélyének kiadásában vett részt (szakkérdés). A csoportlétszámok emelkedése ad némi aggodalomra okot járványügyi szempontból, 2018-ban 2 magánóvoda létszámemeléséhez adott ki közegészségügyi állásfoglalást az Osztály. A 2 intézmény létszámemeléséhez csak a feltételek módosítása után járult hozzá.

Az Osztály illetékességi területén lévő „konténer óvoda és bölcsőde” ideiglenes használatbavételének további két évvel történő meghosszabbításához szakkérdésben történő részletes állásfoglalást adott ki.

Általános iskola, középiskola, egyéb oktatási intézmények, kollégiumok: A középiskolák egységes szempont szerinti országos felmérése, valamint közegészségügyi ellenőrzése munkatervi feladatként 100%-ban megtörtént.

A közegészségügyi ellenőrzéseken tapasztalt hiányosságok megszüntetésére a fenntartók (pl.: Tankerületi Központok, Önkormányzatok, alapítványok stb.) felé minden esetben intézkedések történtek átirat formájában, melyek megszüntetésére intézkedési tervek készültek. A tapasztalt hiányosságok: a falazatok szennyezettsége, vakolathullás, szigetelési, illetve nyílászárókkal kapcsolatos problémák, padozat kopottsága, sérülése, takarítási vízvételi hely hiánya.

A fenntartók által vállalt teljesítési határidőket követően az utóellenőrzések történnek. Problémát jelent, hogy az oktatási intézményekben lévő rendelőt az iskolák biztosítják, de sem a bútorzat, sem az ajánlott gyógyszerek, fertőtlenítőszeres biztosításának felelőse nem tisztázott a Tankerület, az Önkormányzat, az iskolaorvosok munkáltatója, a védőnők munkáltatója között.

Táborok: Az elmúlt évhez képest tovább emelkedett a bejelentett nyári napközis táborok száma. A bejelentések az esetek többségében jogszabály szerint előírt időben történtek, azonban késedelmes bejelentés több esetben is előfordult, melyek során figyelmeztető határozat kiadására került sor.

5.2. Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Osztályának ellenőrzése:

- **Család- és Gyermekjóléti Központ ellenőrzése:**

Budapest Főváros Kormányhivatala a háromévente tartandó „*rendes ellenőrzés*”⁶-ét, azaz *átfogó vizsgálatát* 2018. 03. 26. – 2018. 03. 29. között helyszíni vizsgálat módszerével végezte. A 66. oldalas jegyzőkönyv végén, az összegzésben az alábbi megállapítás fogalmazódik meg: „Az intézmény teljes körűen és magas színvonalon látja el a jogszabályokban előírt feladatait (Szt. 64.§ (4) bekezdése és a Gyvt. 39-40 és 40/A.§-a). A fenti megállapításokon, észrevételeken túl megállapítom, hogy az intézmény különös figyelmet fordít a speciális feladatok ellátására. Kiemelkedő az óvodai és iskolai szociális munka feladatának ellátása, melynek nagy szerepet tulajdonít, hogy az előkészületi munkálatok (dokumentáltak) igazán átgondoltnak és szervezettnek bizonyultak. A továbbiakban megállapítható, hogy a lakosság tájékoztatása magas színvonalú (internetes felület és

⁶ 369/2013.(X.24.) Korm. rendelet 36.§

szórólapok) és igen széles körű. A kötelező nyilvántartások az ellenőrzés során rendelkezésre álltak, a nyilvántartások vezetése naprakész.”

2018. december 17-én, Budapest Főváros II. kerületi Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Igazgatóság Intézményirányítási Osztály munkatársa fenntartói ellenőrző vizsgálatot végzett az óvodai és iskolai szociális szolgáltatás intézményi dokumentációs rendjének áttekintése céljából

Az ellenőrző vizsgálati jegyzőkönyv nem tartalmaz korrekciós javaslatokat, valamint összegzésként megállapítja, hogy: „*az intézmény mind tárgyi, mind személyi feltételeiben felkészült a kötelező, új feladat ellátására, a munkatársak szakirányú végzettsége megfelelő, munkájukat egymásra figyelve, kreatívan, elhivatottan végzik.*”

6. Jövőre vonatkozó javaslatok

- Az önkormányzat továbbra is kiemelt célként kezeli az anyagi jellegű veszélyeztetettség megelőzését, megszüntetését, ennek megfelelően a gyermeknevelést segítő pénzbeli és természetbeni ellátásait, ennek érdekében az önként vállalt ellátásokat továbbra is biztosítja, és lehetőség szerint bővíti, illetve a megváltozott élethelyzetekhez igazítja. (A 2019. évben tervezett az eseti gyermekvédelmi támogatások bővítése).
- Az önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri a vonatkozó rendeleteinek hatékonyságát és szükség szerint módosítja, kiegészíti.
- A stabil, kiszámítható intézményrendszer működtetése és fejlesztése továbbra is kiemelt feladat.
- Az önkormányzat kiemelt céljaként kezelt sport és szabadidős tevékenység fejlesztésének folytatása. (A 2019. évben a kerületi uszoda átadása után a gyermekek úszás oktatásának programja.)
- Fontos a család tagjainak felelősségtudatának erősítése saját helyzetük javítása érdekében.
- Fontos az információáramlás hatékonyságának növelése.
- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény esetén az ingyenes étkezés igénybe vételének lehetőségét a tankötelezettség végéig javasolt megadni.
- A gyermekvédelmi munka eredményesebbé válhatna, ha a védelembe vételi eljárások hatósági szakasza lerövidülhetne.

Család- és Gyermekjóléti Központ javaslata:

- Problémaként jelentkezik, hogy a Hűvösvölgy, Máriaremete, Pesthidegkúti részen lakó gyermekek és fiatalok számára nincs olyan közösségi tér, ahol szabadidejüket hasznosan tudnák eltölteni, így a Hűvösvölgyi villamos végállomás környékén csoportosulnak és könnyebben vesznek fel deviáns viselkedésformákat. Ezt igazolják a rendőrségi jelzések és az utcai szociális

munkát végző munkatársak felderítő tevékenysége során tapasztalt megfigyeléseik.

- Hiányzó ellátás/szolgáltatás továbbra is a gyermekpszichiátriai ellátás.

II. Kerületi Rendőrkapitányság javaslata:

- a szülők bevonása a bűnmegelőzési, a drog-prevenációs programokba.
- hatékony bűnmegelőzési munka továbbvitele.

7. Bűnmegelőzés

7.1. Család- és Gyermekjóléti Központ

Az Erő(d)tér tevékenysége során gyermekeknek, fiataloknak nyújt preventív célú szabadidős programokat. E mellett, a felderítő tevékenység keretében, rendszeresen kutadjuk a kerület meghatározó részein a csellengő gyerekeket. A kollégák tapasztalata szerint, az eddigi évekhez képest jelentősen csökkent a délelőtti iskolát kerülő gyermekek száma, melynek oka az iskolai hiányzások szigorú elbírálása, eljárásrendje, annak következményei. A kerületi Rendőrkapitányság bűnmegelőzési munkatársaival rendszeres, napi szintű munkakapcsolatban vannak az intézmény utcai szociális munkát végző kollégái.

A prevenációs tevékenységeknek és a szabadidős programoknak a szélesítésére, valamint a csoportokkal végzett szociális munkára továbbra is nagy hangsúlyt fektettünk. Mindezekre saját pénzügyi erőforrásainkon túl, az Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottság pályázati támogatása és az Önkormányzat 2018. évi költségvetéséből „Egyéb működési célú támogatások államháztartáson belülre” oszlopban jóváhagyott előirányzat terhére nyújtott támogatást az Erő(d)tér Kreatív Időtöltő Hely drog prevenációs – szabadidős programjainak megvalósításához.

Az elmúlt évben gyermekkoldulásról nem érkezett bejelentés, a felderítő munka során sem találoztunk ilyen esetekkel.

2018-ban 17 gyermek esetében (15 család) olyan szabálysértéshez, illetve kockázat értékeléshez kapcsolódó megkeresés érkezett a központunkhoz, ahol nem javasoltuk a védelembe vételt. Védelembe vételt és megelőző pártfogás elrendelését két gyermek (2 család) esetében javasoltuk. *(ld. 31. fejezet Gyermekvédelmi gondoskodáshoz tartozó eseményezseri feladatok.)*

Az immár hagyományá vált **Családi nap** is megrendezésre került a II. Kerületi Rendőrkapitánysággal közös szervezésben a pesthidegkúti Klebelsberg Kultúrkúriában május 12-én. A Családi napon vetélkedők, sport és kulturális bemutatók, előadások, játékok, színes programok, tombola - sok ajándékkal - szórakoztatták az odalátogató családokat, gyerekeket.

A rendezvényt a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzata Egészségügyi Szolgálat Népészségügyi Osztályával és a BRFK II. kerületi Rendőrkapitányságával közösen szervezzük, így színesítve a programok kínálatát.

7.2. Rendőrségi beszámoló⁷

A BRFK II. kerületi Rendőrkapitánysága vonatkozásában 2018. évben a gyermek-, és fiatalkorúakat érintő bűnmegelőzési tevékenységéről

A BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság ebben az évben is kiemelt hangsúlyt fektetett a gyermek-és fiatalkorú lakosság körében végzett bűnmegelőzési tevékenységére, valamint a két különösen veszélyeztetett korosztály (idősek, gyermek és fiatalkorúak) sérelmére elkövetett bűncselekmények felderítési mutatóinak növelésére.

A BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén a 100.000 lakosra jutó bűncselekmények számában 2018. évben 7,3%-os csökkenés mutatható ki (3057,1-ről 2833-ra).

Kiskorú veszélyeztetése bűncselekményt 2017. évben 1-et, 2018. évben 3-at regisztráltunk.

A kapitányság munkatársai rendszeresen jelentek meg az iskolák, óvodák által szervezett rendezvényeken, egészségnapokon, ahol a fiatalok számára különböző témákban bűnmegelőzési programokat tartottak.

Igyekezünk a foglalkozásokon a korosztályoknak megfelelő, az őket éppen aktuálisan érintő témákat választani, melyről a pedagógusokkal minden esetben egyeztetés történt. Az előadásokon a gyermekeknek alkalmuk volt találkozni, beszélgetni a rendőrökkel, megismerkedhettek a rendőri munka sokszínűségével, szakmai területeivel, az általunk használt járművekkel, technikai eszközökkel. A programok összeállításánál különös hangsúlyt fektettünk arra, hogy lehetőséget adjunk a fiataloknak kérdések feltevésére, bizalmas tartalmú beszélgetések lebonyolítására is.

A bűnmegelőzési előadások alkalmával felhívjuk a figyelmüket azokra a veszélyekre, melyek következtében áldozattá válhatnak. Elmondjuk, bizonyos helyzetekben mi a helyes, követendő magatartás, annak érdekében, hogy ezt elkerüljék. Esetmegbeszélésekre is sor került, a példákat sokszor maguk a gyerekek mesélik el, így van lehetőségünk a kapcsolódó problémákat is megbeszélni. Ez a módszer nagyon hatékonyan bizonyulhat abban az esetben, amikor fel kell ismerni a veszélyt jelentő szituációkat, és a megfelelő módon kell azokra reagálni.

Felhívjuk a gyermekek figyelmét azon magatartások elkerülésére is, melyek tanúsításával könnyen elkövetővé is válhatnak. Igyekszünk tényszerűen ábrázolni a veszélyforrásokat, anélkül, hogy megijesztenénk, vagy bizonytalanná tennénk őket.

Népszerűek a „Kérdezz a rendőrtől” előadásaink is, ahol ismereteket szerezhetnek a rendőri hivatásról, a rendészeti tevékenységekről. Ezek a foglalkozások számunkra is nagyon tanulságosak, képet kapunk a különböző életkorú gyermekek érdeklődési köréről, az őket foglalkoztató témákról, a hiányosságokról, melyek pótlására fel tudunk készülni. Látjuk, hol, mely területen szükséges további tájékoztatás, és sokszor a téves

⁷ BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság beszámolója

elgondolásokat is sikerül helyre tennünk. Lehetőséget adunk négy szemközti megbeszélésre is, és a probléma jellegétől függően kerül sor további intézkedésre, ha szükséges.

Különös figyelmet fordított a kapitányság – főleg az alsó tagozatos évfolyamokban - a biztonságos közlekedésre nevelésre, ezen a téren sok a tennivaló, tekintve, hogy a gyerekek többnyire a szülőkkel, gépjárművel közlekednek, ezért fontos, hogy a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait is elmondjuk nekik, a balesetmegelőzés jegyében.

Egyéb, a szabadban megtartott rendezvényeken igyekszünk lehetőséget adni az elméletben megszerzett ismeretek gyakorlására, - többek között - kerékpáros ügyességi versenyeken. Az elméleti ismereteikről tudásszint felmérő tesztlapok kitöltésével is bizonyosságot kaphatnak a gyerekek.

Az oktatási intézmények vezetőivel, pedagógusokkal kiváló az együttműködésünk, a problémás gyerek esetében a jelzőrendszer mindkét irányban jól működik.

Kiemelten kezeljük a drogprevenciós tevékenységet is, melyre az előadásaink során szinte minden alkalommal kitérünk.

2018. évben folytatódtak azok az előadássorozatok is, melyeket a szülők, pedagógusok bevonásával tartottunk, főleg a droggal kapcsolatos problémák kerültek megbeszélésre. Kifejezetten a szülői értekezletek számának a növelését tűztük ki célul, tekintve, hogy a probléma nemcsak az iskolán belül érzékelhető, így annak kezelése sem történhet csak az intézményben. A szülők tájékozottságának növelése fontos, és szükséges. Ezeket az értekezleteket a 2019. évben is folytatni kívánjuk.

Több intézményben merült fel az iskolán belüli zaklatás témája, mellyel kapcsolatban a pedagógusok részére tartottunk előadást, de a gyerekek körében visszatérően foglalkozunk ezzel a komoly témával, kiemelve ennek jelentőségét.

Az általunk – a BFKH Népegészségügyi Osztályával közösen - első ízben megrendezett „Rózsadombi Tízpróba” elnevezésű programunkon vendégül láttuk a kerületi családokat, időseket, rendészeti témájú vetélkedőkkel, ismeretterjesztő anyagokkal, „kapitánysági” helytörténeti kiállítással, és az egészséges életre nevelés programjaival.

Együttműködtünk az önkormányzattal a szokásos Családi Nap rendezvény alkalmával is.

A tavalyi évben tartottuk meg az előző évi rajzpályázat eredményhirdetését, és a pályázat sikerét látva, ebben az évben videó pályázat meghirdetését tervezzük.

Szeptemberben rendőri jelenléttel segítette a kapitányság a tanévkezdés alkalmával a gyermekek biztonságos bejutását az intézményekbe, az iskola és környéke közrendjének fokozott ellenőrzésével.

A rendőrség által kibocsátott bűn- és baleset megelőzési szóróanyagok a tavalyi évben is hatékonyan hívták fel a gyermekek figyelmét az őket fenyegető veszélyforrásokra, és az ilyen esetben tanúsítandó helyes magatartásra, ezért ezeket az anyagokat rendszeresen biztosítottuk számukra.

Ebben az évben meg szeretnénk látogatni programjainkkal a Tapolcsányi Gyermekotthont, és a jövőben is igyekszünk az ott élő gyermekek számára is biztosítani a rendőrség megelőzési munkájával való találkozás lehetőségét.

A gyermekvédelem területén a rendőrség és a társintézmények együttműködése kiváló, folyamatos a kapcsolattartás és konzultáció.

A fiatakorúak bűnelkövetését illetően megállapítható, hogy 2018. évben az általuk elkövetett, valamint sértettként részükről elszenvedett leggyakoribb bűncselekmények jellemzően a vagyon elleni, - különösen alkalmi lopás, zseblogás - valamint drog fogyasztásával kapcsolatos bűncselekmények voltak.

Erőszakos bűncselekmények részesévé elenyésző számban válnak, elkövetőként és sértettként egyaránt.

A BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság - az iskolákon, óvodákon kívül - együttműködik a II. kerületi Önkormányzat osztályaival, a Budapest Főváros II. Kerületi Család- és Gyermekjóléti Központtal, valamint a polgárőr szervezetekkel.

Álláspontunk és tapasztalataink szerint a fiatal korosztály bűnelkövetésének hátterében a legtöbb esetben a rendezetlen családi háttér, - bizonyos esetekben – a rossz szociális körülmények állnak, de megjelenik az okok között a motivátlanság, és a pszichés probléma is. Tovább nehezíti a helyzetet a fiatalok viszonylag korán kialakuló szenvedélyfüggősége is, melyek megfelelő kontroll és családi háttér hiányában súlyos devianciaként a bűnözői életmód kialakulásához vezethet.

Ezért a rendőrség egyik fő feladatának tekinti az ebben a korosztályban végzett hatékony bűnmegelőzési munkát, megragadva minden olyan lehetőséget, ami a fiatalok normakövető magatartását hivatott kialakítani, és azt hosszú távon fenntartani.

7.3. Helpy-Net

Telepítésre került a 0-24 óra között elérhető „Helpy-Net” elnevezésű segélyhívó program.

A program lényege, hogy a területben lakók, korosztálytól függetlenül, térítésmentesen, egy applikáció használatával azonnali segítséget tudnak kérni a felügyelőktől.

Az applikáció, GPS segítségével láthatóvá teszi a segítséget kérő tartózkodási helyét, továbbítja a telefonszámát, valamint az igényelt segítség meghatározását is (S.O.S., orvosi segítség, idegen személy). Az alkalmazás segítségével azonnal kapcsolatba lehet lépni a segítséget kérővel.

2017 májusától több mint 3000 felhasználó töltötte le okostelefonra a segélyhívó rendszert.

A program bármely korosztály számára ingyenesen elérhető, és igénybe vehető szolgáltatásként definiálható.

Az eddigi segélykérő rendszerekhez képest az előnye az, hogy bárhol, bármikor használható, nincs helyhez kötve.

8. Kapcsolat civil szervezetekkel

8.1. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

Az Önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatások magas szintű ellátása érdekében továbbra is fontosnak tartja a civil szervezetekkel való konstruktív együttműködést, a kialakított kapcsolatok ápolását, valamint új civil szervezetek bevonását az ellátórendszer működtetésébe.

Az Önkormányzat a gyermekjóléti alapellátás egy részét ellátási szerződés keretében látja el a Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvánnyal, a Jó Pásztor Nővérek Kongregációjával és a Fehér Kereszt Kiemelten Közhasznú Egyesülettel.

A Család-és Gyermekjóléti Központ kiváló együttműködést alakított ki az Otthon Segítünk Alapítvánnyal, valamint az Önkéntes Központtal.

Az Önkormányzat nyitott minden olyan kezdeményezésre, amely a civil szférából érkezik és a kerületi gyermekek és családok jólétét és jogbiztonságát szolgálja.

A civil partnerek résztvevői a kerületi rendezvényeknek, a gyermekvédelem éves települési tanácskozásának, a szakmaközi együttműködésnek.

A Család-és Gyermekjóléti Központ „ADD TOVÁBB - VIDD MAGADDAL” névvel meghirdetett adománygyűjtése során a 2018-ban is jelentős mennyiségű ruhanemű, játék, használati tárgy és könyv érkezett 65 fő adományozótól, melyből 101 család számára tudtak átadni adományt.

A Katolikus Karitás Húsvétkor 33 élelmiszer- csomagot osztott ki a családsegítő kollégák által delegált családoknak, karácsonykor pedig 28-at.

A Magyar Vöröskereszt 15 élelmiszer csomaggal segített a rászoruló ügyfeleken.

A NÉMÓ étterem ebéd felajánlására 3 alkalommal ebédelhetett 10-10 rászorult ügyfél az étteremben.

Az Önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatások magas szintű ellátása érdekében továbbra is fontosnak tartja a civil szervezetekkel való konstruktív együttműködést, a kialakított kapcsolatok ápolását, valamint új civil szervezetek bevonását az ellátórendszer működtetésébe.

A civil szervezetekkel való együttműködést és tevékenységük elismerését példázza többek között a „Szociálpolitikai keret” pályázat, a „Gyermekekért díj” adományozása, illetve a KEF működtetése.

8.2. Szociálpolitikai Keret

Az Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottság minden évben „Szociálpolitikai Keret” címen nyilvános pályázatot ír ki a II. kerületében élő lakosok számára biztosított szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátásokhoz kapcsolódó programok támogatására.

A pályázaton részt vehettek költségvetési szervek, egyházak és a vallási tevékenységet végző szervezetek, civil szervezetek is.

Pályázni lehetett prevenciós programokra, alacsony-küszöbű ellátásokra, hátrányos helyzetű, fogyatékkal élő gyermekek szabadidős tevékenységére, közösségteremtő programokra, generációk közötti kapcsolatokat erősítő, valamint esélyegyenlőségi programokra.

A támogatás lehetővé teszi, hogy nemcsak az önkormányzati fenntartású intézményekben működő programok, hanem a kerület életét színessé, változatossá tevő, értékes civil programok, kezdeményezések is megvalósulhassanak.

A pályázat segítségével valósul meg olyan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek és családok nyári táboroztatása is, akiknek erre forráshiány miatt nem lenne lehetősége.

A 2018. évben is az elosztható éves keretösszeg 7 millió forint volt.

8.3. Gyermekekért Díj

Az önkormányzat polgármestere évek óta kitünteti azokat a személyeket, akik a gyermekvédelem területén a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében kiemelkedő és példaértékű munkát végeztek. A 2018. évben kiemelkedő munkájáért a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat II. Kerületi Tagintézmény vezetője kapta a díjat. A díj ünnepélyes keretek között került átadásra.

8.4. Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Kábítószer Egyeztető Fóruma (továbbiakban: KEF), mint a szervezetek együttműködésének jó példája

A KEF résztvevői:

Ellátási Osztály
Intézményirányítási Osztály
BFKH II. Kerületi Népegészségügyi Intézet
BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság
Polgármesteri Kabinet
Válaszút Misszió
Család- és Gyermekjóléti Központ

A KEF működésének célja, hogy fórumot és lehetőséget teremtsen arra, hogy mindazon szervezetek, intézmények, akik a kábítószer használatának megelőzésével, észlelésével, következményeivel és kezelésével foglalkoznak, vagy tenni szeretnének a szerhasználat, ártalom csökkentésének érdekében, együtt tudjanak működni egymással. A KEF segíti a résztvevőket, hogy közösen cselekedjenek, hogy hozzáférjenek a munkájukhoz szükséges információkhoz, hogy összefogva nagyobb tömeget elérő, sikeresebb programokat tudjanak megvalósítani a szervezetek.

A KEF tehát tájékoztat, segít, de önmaga nem, csak tagszervezetei végeznek munkát. Feladata a fontosabb irányok egyeztetése, az összefogás megteremtése.

A KEF működésében a Család- és Gyermekjóléti Központ aktív szerepet tölt be.

A Fórum titkári posztját az intézmény utcai szociális munkát végző munkatársa látja el.

A kábítószer-probléma kezelésében valljuk, hogy a prevenció eszközével lehet a helyi közösségek drogproblémára adandó válaszkészségét, képességét erősíteni.

A KEF tagok éves tevékenységükről a saját szervezeti szabályaik szerint számolnak be, így azokat nem érintjük, az alábbiakban a Család- és Gyermekjóléti Központ Erő(d)térben folyó drog-prevenciós programjait ismertetjük.

Az eddigi jó gyakorlatokra és hagyományokra épülve továbbra is a megelőzést helyezi előtérbe a II. kerületi Család-és Gyermekjóléti Központ Erő(d)Tér Ifjúsági Időtöltő Helye. Ezen gyakorlatokat követve továbbra is szem előtt tartják olyan programok indítását és fenntartását, melynek középpontjában a személyes és közösségi fejlődés, az értékadás, az egészséges életmódra való igény felkeltése és kialakítása, a családok prevencióban való támogató funkciójának hangsúlyozása áll.

Rendszerszemléletű megközelítés által egy egészséges jövőkép kialakítása érdekében különös figyelmet fordítanak a fiatalok lelki egészségének fejlődésére és fejlesztésére, mely jelentősen csökkentheti a szerhasználat kockázatát. A személyes lelki egészség fejlesztése mellett a kortárs segítés módszerével szeretnék hangsúlyozni az egyéni és közösségi felelősségvállalást a fiatalok környezetében élő családhoz, baráti körhöz tartozó személyek sorsának alakulásáért.

A Család-és Gyermekjóléti Központ Erő(d)tér elnevezésű közösségi terébe, mely a gyermekek és fiatalok veszélyeztetettségének megelőzésében elsődleges szintér, 2018-ban 81 gyermek járt rendszeresen. Közülük 36 új látogató, akik az utcai szociális munka felderítő tevékenységének köszönhetően, az utcán történő többszöri megszólítás, invitálás eredményeként kapcsolódtak be a programokba és lettek a közösség tagjai, de akad olyan is, aki - mint közösségi szolgálatot teljesítő - ismerkedett meg a hellyel és lett a programok állandó résztvevője.

A prevenció terén a legnagyobb kihívás mind a családok, szülők számára, mind a szakembereknek, a gyermekek nyári szünetben való szabadidejük hasznos eltöltésének a megszervezése, biztosítása.

8.5. Szabadidős programok

Az Erő(d)térben kialakult szabadidős tevékenység fókuszában a hatékony prevenciós munka áll. Ennek jegyében történik a szabadidős elfoglaltságok tervezése és lebonyolítása.

Az Erő(d)tér programjait vonzóvá téve, minél több gyermeket kívánnak a kollégák elérni. Az Erő(d)térben lehetőségük van a gyerekeknek, fiataloknak, hogy preventív célú szabadidős programokon vegyenek részt.

A Család- és Gyermekjóléti Központ 2018-ban az alábbi szabadidős programokkal, egyéni támogató szolgáltatással kívánt a gyermekek, fiatalok számára szervezett alternatívát, kreatív időtöltést nyújtani a résztvevők számára:

Az év elejétől szervezett programok

Tanítási időben ezek az alkalmak mindig szombati napra estek. Így a nyári szünetig a következő programok álltak a gyerekek rendelkezésére.

- Január 27. - Jégkerten korcsolyázni voltak (16 fő).
- Február 17. - Farsangi buli volt az Erő(d)térben (12 fő).
- Március 24. - Bowlingozni voltak (11 fő) a fiatalok.
- Május 05. - Aquawordben strandolás volt a program (22 fő).

2018 nyarán az iskolai segítő tevékenységet végző kollégák is besegítettek az Erő(d)tér munkájába. Így a táborok ideje alatt is folyamatos volt a nyitva tartás, rendszeres programokat biztosítottunk az itthon maradó gyerekek számára.

A nyári szabadidős tevékenység során, az alábbi programokon vettek részt a gyerekek:

- Június 20. - Trambulin pályán játszhattak a (16 fő) a gyerekek. A Cyberjamb egy hatalmas fedett trambulin pálya (3000 nm-en), mely az Eleven park része, az Új Buda Centerben. A trambulinozás a mozgás koordináció fejlesztésén, az aktivitás kielégítésén túl, pozitív hatást gyakorol az idegrendszerre, a jobb és bal agyfélteke azonos időben való működtetésével, valamint számos pozitív élettani hatást gyakorol a gyermekek szervezetére. A résztvevők körében egyöntetű sikert aratott a program.
- Június 27. – Bowlingozni voltak gyerekek (11 fő). Strand program volt meghirdetve, de az időjárás nem tette lehetővé. Így közkívánatra foglaltak 2 bowling pályát a Mammut bevásárló központban. Ez a sport tevékenység erős koncentrációt, szem és kéz koordinációt kíván, mely mindig örömet, lelkesedést vált ki a fiatalokból.
- Július 4. – A Természettudományi Múzeumba látogattak a gyerekekkel, ahol megtekintették az állandó kiállítást. Ezt követően az Új Buda Center Laser Parkjába mentek, ahol 1,5 órát játszottak a gyerekek. (11 fő).
- Július 11. - Az Andrássy úti Élményközpontban (10 fő) található Future Parkba mentek el. Ez a világ legmodernebb tudományos játszótere. A különböző állomásokon

megismerkedhettek a gyerekek a technológia fejlődése során létrejövő eszközökkel (pl. 3D nyomtatás). Számos érzékre ható, kreativitást fejlesztő feladatot próbálhattak ki.

- Július 18. - A program mozi látogatás volt a WestEndben (16 fő).
- Július 25. - A Batthyányi térről BKK hajóval mentek a Petőfi térig, majd innen elsétáltak a Zoo Caféba. (10 fő)
- Augusztus 01. – Túrázni mentek a gyerekek a Remeteszurdokhoz (12 fő). A gyerekekkel megnézték a barlangot, a Mezítlábas tanösvényt, a Zenélő kutat, és az Örkény – beszélő telefonfülkét.
- Augusztus 8. – Csodák palotájába látogattak el a résztvevők (6 fő). Az elmúlt évben is voltak itt a gyerekek, de számos új elemmel bővült a kiállítás, így mindenki számára izgalmas volt a program.
- Augusztus 15. – Aquaszigeti strandolás volt program (10 fő).
- Augusztus 22. – Dorogi Palatinuson strandoltak (7 fő).
- Augusztus 29. – A XIII. kerületi Prevenciók Központ és a Nyírő Gyula Kórház - OPAI munkatársai által létrehozott Drogprevenciók Szabaduló szobát nézték meg. (5 fő). A fiatalok élvezték, sikerült együttműködniük és közösen kijutniuk „Attils” tudatából.

A felsorolt programokból látható, hogy színes, sokrétű szabadidős tevékenységet nyújtottunk a gyerekeknek a nyár folyamán. Lehetőségük volt kirándulni, strandolni, különböző interaktív programokon részt venni, mozizni.

Az iskolakezddést követően az alábbi programokon vehettek részt a gyerekek/fiatalok.

- Szeptember 22. - A Nagydíófa utcába a NoExit Game szabaduló szobába látogattak el a gyerekekkel, ami egy történelmi szabaduló szoba (8 fő). Az egyik csapat Japánba repült az időgéppel 1440-es évekbe. A másik csapat a spanyolok előtti azték birodalomba érkezett, innen kellett kijutniuk különböző logikai feladatokkal, melyek a kor és a kultúra sajátosságait is felhasználták.
- Október 30. – A Visegrádi várnál bobozás (15 fő) volt a program.
- November 10. – Bowling volt a program. (7 fő). A Rózsadomb Centerbe két órára béreltek bowling pályát. A fiatalok a versenyhelyzet mellett segítettek is egymást, technikákat ajánlva, hogyan érhetnek el több pontot egy-egy gurítás során.
- November 9., 10. - Idén novemberben két alkalommal tartottak „Halloween party”-t, tekintettel a korosztályi eloszlásra. Az első délutánon a 13 év alatti gyerekeket és szüleiket várták. Ezen 10 család (15 gyerek) vett részt. Halloweeni program kézműveskedéssel, versenyekkel színesedett. A második rendezvényen az idősebb korosztály vett részt 13 – 17 éves korig (15 fő). A második délutánon közösségerősítő hagyományok bevezetésével szerették volna emlékezetessé és családiassá tenni a partit a gyerekek számára.
- November 30. , December 1. - Adventi készülődést (18 fő) két délutánon tartottak a kollégák. Nyolc féle kézműves technikából választhattak a résztvevők, melyek kidolgozásában és megvalósításában óvodai és iskolai segítő kolléga is segített.

- December 15. – A Jégkertben voltak korcsolyázni a gyerekek (15 fő). A program elsődleges célja az egészséges életmódra nevelés, emellett egy közösségi, egymást támogató aktív kikapcsolódás volt. A korcsolyázás 2-3 fiatal számára újdonság volt, nehezen ment, de végül mindig volt támogatás részükre, segítettek, türelmesen tanították őket, egészen a program végéig.
- December 21. - Karácsonyi partit tartottak az Erő(d)térben (17 fő). A kollégák évzáró eseményként szervezték meg a partit, ami inkább a közös játékokra fókuszált.

A tavalyi évhez hasonlóan 4 alkalommal vittek programot a kollégák a nyári napközis táborba, kézműves foglalkozásokat és élménypedagógia jellegű sportfoglalkozásokat tartottak.

Idén először a Mechwart ligeti játszótérre is kitelepültek a kollégák un. játszótéri programmal.

A Játszótér program és a Napközis tábor foglalkozásait az újrahasznosítás köré tervezték a kollégák. A szelektív hulladékként gyűjthető anyagokat (pl. műanyag palack, papír guriga, konzervdobozok, műanyag kupakok, tetrapack dobozok), használtuk fel játékokhoz, saját készítésű játékokhoz, illetve kézműves foglalkozáshoz.

Az Önkormányzat 2018. évi költségvetéséből „Egyéb működési célú támogatások államháztartáson belülre” oszlopban jóváhagyott előirányzat terhére nyújtott támogatás segítségével két tábor valósult meg.

- 2018.07.08-tól - 2018.07.14-ig a gyerekek Balatonszemesen táboroztak. A táborban 12 gyerek három felnőtt kíséreléssel nyaralt. Az elmúlt évek gyakorlatától eltérően alakult a résztvevő gyerekek összetétele, a tábor végére összetartó, egymást segítő csapatként jöttek haza a gyerekek.
- 2018.08.06-tól -2018.08.11-ig az Önkormányzat Velencei táborában voltak a gyerekek. Itt 16 gyerek 4 felnőtt kíséreléssel, illetve még 3 család vett részt.

2018-ban 263 gyermek részesült az Erő(d)tér szolgáltatásaiból, ebből közel 30 gyerek jár rendszeresen, vannak olyan gyerekek/fiatalok, akik alkalmanként egy - egy program kapcsán kapcsolódnak be, számuk 15 főre tehető. A látogató gyerekek két korcsoportra bomlanak, a két csapat nem keveredik jelentősen.

A hely adottságai lehetővé teszik, hogy az eltérő korosztályú gyermekeknek külön-külön is tudjanak közösségi programot szervezni, amennyiben a tematika ezt kívánja. Ez nem jelenti a közös programok elmaradását, mivel nem okoz konfliktust az életkori különbség és esetenként támogató közeget jelent a nagyobbak jelenléte a kisebbek számára.

Amennyiben szükséges egy-egy gyermek ügyében az utcai szociális munkát végző kollégák konzultálnak az esetmenedzserekkel, családsegítőkkel, óvodai és iskolai szociális segítőkkel.

Az elkövetkező nyári szünet programjainak megvalósítása az óvodai és iskolai szociális segítők aktív részvételével fog történni, így továbbra is számos lehetőség kínálkozik majd az ide látogató gyermekek számára.

Az Erő(d)tér helyiségeit kihasználva a szabadidős/prevenációs programokon kívül, szakmaközi megbeszélések, esetkonferenciák megrendezésére is használja központunk szakmai egysége. E mellett itt kap teret a családterápia, a pszichológiai/mentálhigiénés tanácsadás és jogi tanácsadás is. A programok/szolgáltatások jellegéből adódóan csatlakoznak különböző segítők, önkéntesek és szakemberek.

Összegzés

A fentebb leírtak alapján elmondható, hogy a 2018. évben a kerület gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátó rendszer az Szt. és a Gyvt. jogszabályi kötelezettsége alapuló, magas szakmai színvonalon működött.

Célunk a továbbiakban is az, hogy a kerületben élő, szociálisan hátrányos helyzetű, egészségügyi, mentálhigiénés állapotuk miatt rászorult gyermekek és családok valamennyi pénzübeli, természetbeni és személyes szolgáltatási formához hozzá juthassanak, valamint a prevenációs programok és az önként vállalt „jó példák” gyakorlata lehetőség szerint bővülhessen is.

Források jegyzéke:

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény;
- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet;
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény;
- A Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 3/2015.(II.27.) önkormányzati rendelete;
- A Budapest Főváros II. Kerület Önkormányzata Képviselő-testületének a kedvezményes élelmiszer-vásárlási lehetőség igénybevételének feltételeiről szóló 6/2009.(III.30.) rendelete;
- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Család-és Gyermekjóléti Központ vezetőjének beszámolója;
- Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Egyesített Bölcsődék vezetőjének beszámolója;
- Budapest II. kerületi Polgármesteri Hivatal Intézményirányítási osztály beszámolója, statisztikái;
- Budapest II. kerületi Polgármesteri Hivatal Ellátási Osztály statisztikai adatai;
- Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány beszámolója;
- Jó Pásztor Nővérek Kongregációja beszámolója;
- Fehér Kereszt Kiemelten Közhasznú Egyesület beszámolója;
- Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő Gyermekek Átmeneti Otthona beszámolója;
- BFKH II. Kerületi Népegészségügyi Intézet tiszti-főorvos beszámolója